

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO STRATEGII ROZWOJU GMINY SADOWNE NA LATA 2025-2030

Autor: Rafał Modrzejewski

Data sporządzenia prognozy: 13 października 2025 r.

Sadowne, 2025 rok

Spis treści

1. WSTĘP	4
2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	6
2.1. ZAWARTOŚĆ I GŁÓWNE CELE STRATEGII ROZWOJU GMINY SADOWNE NA LATA 2025-2030	6
3. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ORAZ LOKALNYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA STRATEGII ORAZ SPOSOBY W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWANIA STRATEGII.....	13
4. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	14
5. PROPOZYCJE DOYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ STRATEGII ORAZ CZĘSOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZENIA.....	15
6. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU.....	16
7. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OBJĘTEGO OPRACOWANIEM	17
7.1. POŁOŻENIE	17
7.2. KLIMAT	17
7.3. FLORA I FAUNA.....	18
7.4. RZEŻBA TERENU	18
7.5. GLEBY	18
7.6 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	20
7.7. HAŁAS	22
7.8. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE.....	22

8. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI ZADAŃ OKREŚLONYCH W PROJEKCIE STRATEGII	27
9. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY.....	28
9.1. ISTNIEJĄCE FORMY OCHRONY PRZYRODY	29
10. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁ YWANIA, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA.....	37
11. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁ YWAŃ NA ŚRODOWISKO.....	53
12. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZWARTYCH W PROJEKCIE STRATEGII ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH	54
STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	55
SPIS TABEL.....	57
SPIS RYSUNKÓW.....	57
SPIS WYKRESÓW.....	57

1. WSTĘP

Podstawą prawną opracowania prognozy oddziaływania na środowisko dla dokumentu *Strategii Rozwoju Gminy Sadowne na lata 2025-2030* jest ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.). W świetle zapisów art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga projekt, który wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Przepisy Ustawy z dnia 3 października 2008 r. dokonują transpozycji do prawodawstwa polskiego postanowień następujących dyrektyw Unii Europejskiej:

- Dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne;
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG i 96/61/WE;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiającej ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej).

Ocena oddziaływania *Strategii Rozwoju Gminy Sadowne na lata 2025-2030* jest przeprowadzona zgodnie z określonymi wymogami prawnymi zawartymi w art. 51 ust 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.).

Prognoza wpływu na środowisko traktowana jest jako narzędzie prewencji podczas procesu decyzyjnego i w trakcie przechodzenia do realizacji celów zrównoważonego rozwoju. Ocena środowiskowych skutków realizacji strategii polityk programów i planów winna być podstawowym narzędziem weryfikacji zamierzeń administracji rządowej i samorządowej pod kątem spełnienia zasad zrównoważonego rozwoju. Aby prognoza skutków ich wpływu na środowisko była efektywnym i skutecznym narzędziem zapewniającym, że podczas ich realizowania uwzględniane są zasady zrównoważonego rozwoju należy:

- jasno określić jej założenia i merytoryczny zakres oceny,

- koncentrować się na relacjach pomiędzy lokalnymi i krótkoterminowymi celami rozwoju związanymi z wykorzystaniem środowiska a celami i zadaniami długoterminowymi tak, aby chronić środowisko przed nieodwracalnymi zmianami,
- określić mierniki ekologicznych oddziaływań służących do obiektywnej oceny oddziaływań bezpośrednich i pośrednich krótko- i długoterminowych,
- zapewnić zintegrowany proces podejmowania decyzji poprzez określenie związku pomiędzy strategiczną oceną oddziaływania a innymi instrumentami polityki rozwoju.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.), na podstawie, której sporządza się Prognozę oddziaływania na środowisko dokument ten powinien zawierać w sobie opisy dotyczące:

- 1) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- 2) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- 3) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- 4) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- 5) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Ponadto prognoza powinna określać, analizować i oceniać:

- 1) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- 2) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- 3) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- 4) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- 5) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze i klimat,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki i dobra materialne,

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Dodatkowo prognoza powinna również uwzględniać zakres i stopień szczegółowości określony przez właściwego Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz właściwego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Niniejsza *Prognoza* odpowiada powyższym wymaganiom.

Celem opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko *Strategii Rozwoju Gminy Sadowne na lata 2025-2030* jest przede wszystkim określenie jego skutków na środowisko naturalne. Zakres przestrzenny dokumentu ograniczony jest do granic administracyjnych gminy Sadowne.

2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. ZAWARTOŚĆ I GŁÓWNE CELE STRATEGII ROZWOJU GMINY SADOWNE NA LATA 2025-2030

Strategia Rozwoju Gminy Sadowne na lata 2025-2030 (dalej Strategia) jest dokumentem opracowanym dla gminy Sadowne i jej mieszkańców oraz podmiotów działających na jej terenie.

Powstała z inicjatywy władz lokalnych, dostrzegających dalszą potrzebę rozwoju gminy z uwagi na zmieniającą się sytuację społeczną, gospodarczą, przestrzenną i klimatyczno-środowiskową.

Struktura postulatywna dokumentu opiera się na misji, wizji, celach strategicznych i celach operacyjnych przedstawionych w poniższych tabelach.

Cel strategiczny: Tworzenie atrakcyjnych warunków do życia we współpracy z mieszkańcami i lokalnymi partnerami	
Cel operacyjny	Kierunek działań
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu grup szczególnie zagrożonych	Dalszy rozwój miejsc przyjaznych seniorom (np. Kluby Seniora, DPS) oraz rozwój gminnej polityki senioralnej
	Zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych wysokiej jakości dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym doszkalanie kadry opiekunów i asystentów rodzin
	Edukacja (rozwijanie programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych)
	Usuwanie barier architektonicznych, zwłaszcza w budynkach użyteczności publicznej
	Wsparcie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, a także ich bliskich i opiekunów, w tym działania ukierunkowane na

	wydłużenie czasu i zwiększenie komfortu ich przebywania w środowisku domowym, wsparcie rodzin w procesie opieki domowej oraz czasowe odciążenie rodzin w obowiązkach sprawowania opieki, opieka medyczna, usługi asystenckie i pielęgnacyjne itp.
--	--

Cel strategiczny: Tworzenie atrakcyjnych warunków do życia we współpracy z mieszkańcami i lokalnymi partnerami	
Cel operacyjny	Kierunek działań
Zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych i rekreacyjnych	Rozwój i wspieranie istniejących form opieki nad dziećmi do lat 3
	Poprawa i rozwój poziomu opieki wychowania przedszkolnego
	Dostosowanie sieci szkół i przedszkoli do sytuacji demograficznej oraz układu osadniczego gminy
	Organizacja zajęć pozalekcyjnych dostosowanych do zainteresowań i potrzeb dzieci i młodzieży
	Modernizacja i wyposażenie placówek oświatowych wraz z wyposażeniem
	Rozwój i modernizacja (odpowiednie wyposażenie) infrastruktury rekreacyjnej, np. obszary rekreacji dla całych rodzin
	Budowa tężni solankowej, pumptracku oraz wodnego placu zabaw
	Organizacja miejsca rekreacji dla młodzieży
	Budowa, organizacja mieszkań komunalnych
	Zagospodarowanie miejsc spotkań dla społeczności lokalnej (wiaty, świetlice środowiskowe) we wszystkich miejscowościach gminy
	Budowa, przebudowa i remonty obiektów pełniących świetlice wiejskie
	Odpowiednie wyposażenie jednostek OSP z terenu gminy

Cel strategiczny: Tworzenie atrakcyjnych warunków do życia we współpracy z mieszkańcami i lokalnymi partnerami	
Cel operacyjny	Kierunek działań
Wzmocnienie zaangażowania mieszkańców i lokalnych partnerów we współtworzeniu lokalną przestrzenią	Wykorzystanie budynków pełniących rolę świetlic wiejskich w rozwoju kulturalno-sportowym sołectw poprzez organizację zajęć dla dzieci i dorosłych
	Szeroko pojęte działania z zakresu integracji międzypokoleniowej
	Pozyskiwanie w większym stopniu wsparcia w ramach środków zewnętrznych w ramach działalności Urzędu Gminy (m.in. szkolenia pracowników, spotkania z mieszkańcami, zatrudnienie wyspecjalizowanych pracowników)
	Działania na rzecz cyfryzacji gminy
	Angażowanie mieszkańców w partycypowanie w sprawy wspólnoty samorządowej

Cel strategiczny: Aktywne wykorzystanie lokalnego potencjału do rozwoju przedsiębiorczości	
Cel operacyjny	Kierunek działań
Aktywizacja potencjału gospodarczego terenów w granicy gminy	Doskonalenie systemów zachęt dla inwestorów oraz oferty inwestycyjnej dla inwestorów
	Przygotowanie katalogu inwestycji istotnych z punktu widzenia Gminy, możliwych do realizacji w formie Partnerstwa Publiczno – Prywatnego
	Udostępnianie informacji na temat uzbrojenia działek pod inwestycje
	Kompleksowa rewitalizacja terenu basenu otwartego na terenie Gminy, stworzenie centrum rekreacyjnego

	Organizowanie szkoleń dla przedsiębiorców w zakresie możliwości wykorzystania i sposobu pozyskiwania źródeł finansowania inwestycji, w tym środków UE
--	--

Cel strategiczny: Aktywne wykorzystanie lokalnego potencjału do rozwoju przedsiębiorczości	
Cel operacyjny	Kierunek działań
Wykorzystanie walorów przyrodniczych i kulturowych lokalnego krajobrazu do rozwoju przedsiębiorczości i turystyki	Zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego występujących na terenie Gminy
	Stworzenie spójnego systemu tras rowerowych, infrastruktury około rowerowej, sporządzenie interaktywnej mapy tras rowerowych
	Wyznaczenie nowych szlaków turystycznych
	Wsparcie rozwoju bazy noclegowo gastronomicznej
	Stworzenie atrakcyjnej oferty dla turystyki weekendowej zatrzymującej turystów na terenie Gminy (organizacja czasu wolnego: rajdy rowerowe, turystyka piesza itp.)
	Tworzenie warunków dla podmiotów prywatnych na rzecz rozwoju i modernizacji infrastruktury turystycznej i okółoturystycznej na terenie Gminy oraz rozwoju branży usługowej

Cel strategiczny: Aktywne wykorzystanie lokalnego potencjału do rozwoju przedsiębiorczości	
Cel operacyjny	Kierunek działań
Wsparcie działalności rolniczej i pozarolniczej -	Promocja i wsparcie rozwoju rolnictwa ekologicznego
	Rozwijanie współpracy z instytucjami okółorolniczymi na rzecz poprawy konkurencyjności gospodarstw rolnych

współpraca w zakresie kreowania i promocji lokalnych produktów	Promocja innowacyjnych rozwiązań w produkcji rolnej oraz nowoczesnych metod upraw i hodowli
	Promocja i wykorzystanie lokalnych produktów podczas imprez organizowanych przez Gminę

Cel strategiczny: Budowanie nowego ładu przestrzennego i systematyczne rozwijanie infrastruktury	
Cel operacyjny	Kierunek działań
Wzmocnienie dostępności komunikacyjnej oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznej	Budowa nowych, rozbudowa i modernizacja istniejących dróg gminnych
	Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty oświetlenia ulicznego
	Zwiększenie bezpieczeństwa komunikacyjnego m.in. poprzez budowę, rozbudowę przejść dla pieszych, sygnalizacji świetlnej i poprawę stanu oznakowania drogowego (z szczególnym uwzględnieniem DK 50), organizacja chodników
	Organizacja i rozwój transportu publicznego
	Modernizacja, przebudowa, budowa odpowiednio wyposażonych przystanków autobusowych
	Usuwanie istniejących barier architektonicznych dla osób z niepełnosprawnościami
	Rozbudowa monitoringu gminnego obejmującego wszystkie obiekty użyteczności publicznej i strategiczne punkty
	Współpraca z operatorami i wypracowanie rozwiązań ułatwiających rozwój wysokiej jakości Internetu szerokopasmowego na terenie Gminy

Cel strategiczny: Budowanie nowego ładu przestrzennego i systematyczne rozwijanie infrastruktury	
Cel operacyjny	Kierunek działań
Świadoma polityka przestrzenna	Ograniczenie rozproszenia zabudowy
	Zagospodarowanie terenów i obiektów użyteczności publicznej na cele społeczne (parki, place, nieużytki)
	Stworzenie przestrzeni magazynowo-towarowej w pobliżu DK 50
	Zwiększenie przestrzeni dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
	Realizacja działań na rzecz ochrony ludności i mienia (zgodnie z zapisami Ustawy o ochronie ludności)
	Wyznaczenie stref funkcjonalnych w dokumentach planistycznych na rzecz świadomego rozwoju przestrzennego

Cel strategiczny: Wysoka jakość środowiska i adaptacja do zmian klimatu	
Cel operacyjny	Kierunek działań
Poprawa komponentów środowiska naturalnego	Realizacja programu dofinansowań do wymiany źródeł ciepła na proekologiczne w budynkach mieszkalnych
	Termomodernizacja budynków gminnych oraz budynków komunalnych wraz z wykorzystaniem OZE
	Budowa infrastruktury OZE na terenie Gminy (m.in. panele fotowoltaiczne, solarne, siłownie wiatrowe, biogazownie)
	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody, które zapewnią dostęp dla zwiększającej się liczby odbiorców

	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (Sadowne, Sokółka)
	Budowa, rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody, nowych ujęć na terenie gminy
	Rozwój sieci kanalizacji deszczowej
	Modernizacja oczyszczalni ścieków
	Wsparcie mieszkańców w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz promowanie tego rozwiązania w lokalizacjach, w których nie ma możliwości doprowadzenia sieci kanalizacyjnej
	Kształtowanie świadomości i postaw proekologicznych wśród mieszkańców
	Doskonalenie systemu gospodarki odpadami, w tym odpadami niebezpiecznymi i likwidacja dzikich wysypisk śmieci, oczyszczenie terenu Gminy z eternitu

Cel strategiczny: Wysoka jakość środowiska i adaptacja do zmian klimatu	
Cel operacyjny	Kierunek działań
Adaptacja do zmian klimatu	Ograniczenie wycinki drzew i realizowanie bieżących nasadzeń, w tym zalesianie nieużytków
	Zachowanie obszarów chronionych oraz miejsc posiadających szczególne walory środowiskowe, utrzymanie istniejących form ochrony przyrody oraz ochrona, wzbogacanie i odtwarzanie różnorodności biologicznej, tworzenie nowych obszarów chronionych (m.in. użytków ekologicznych)
	Realizacja działań z zakresu ochrony przeciwpowodziowej

Zwiększenie retencji wodnej poprzez zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, w tym wspieranie rozwoju zbiorników retencyjnych

3. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ORAZ LOKALNYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA STRATEGII ORAZ SPOSOBY W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWANIA STRATEGII

Strategia uwzględnia zapisy i cele sformułowane w następujących dokumentach:

Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju (Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development) – dokument przedstawia 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju, w tym m.in. cel 6. „Zapewnić wszystkim ludziom dostęp do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi” i cel 7 „Zapewnić wszystkim dostęp do stabilnej energii po przystępnej cenie, zrównoważonej i nowoczesnej”, które mają swoje odzwierciedlenie w celach i kierunkach działań wpisanych do Strategii (m.in. Kontynuacja programu rozbudowy sieci kanalizacyjnej oraz infrastruktury kanalizacyjnej, Rozwój kanalizacji deszczowej, termomodernizacja budynków gminnych oraz budynków komunalnych wraz z wykorzystaniem OZE).

Ramy polityki klimatyczno-energetycznej do roku 2030 - najważniejsze cele wyznaczone przez UE to ograniczenie o co najmniej 40% emisji gazów cieplarnianych (w stosunku do poziomu z 1990 r.), zwiększenie do co najmniej 32% udziału energii ze źródeł odnawialnych w całkowitym zużyciu energii, zwiększenie o co najmniej 32,5% efektywności energetycznej.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) - głównym celem dokumentu jest „Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym”. Dodatkowo w ramach SOR określono 3 cele szczegółowe oraz obszary wpływające na osiągnięcie celów SOR, tj. Kapitał ludzki i społeczny, Cyfryzacja, Transport, Energia, Środowisko, Bezpieczeństwo Narodowe. Wszystkie kierunki działań ujęte w SOR zostały uwzględnione w *Strategii Rozwoju Gminy Sadowne na lata 2025-2030*.

Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030 – w zakresie przedmiotowego dokumentu określono 3 cele szczegółowe: I. Zwiększenie opłacalności produkcji rolnej i rybackiej; II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska; III. Rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa. *Strategia Rozwoju Gminy Sadowne na lata 2025 – 2030* uwzględnia w całości zapisy Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030.

Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej – celem głównym dokumentu jest „Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców”, wyznaczono również 3 cele szczegółowe: I Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego; II Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska.; III Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych. Przedmiotowy dokument określa również cele horyzontalne: środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznych społeczeństwa; Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska. Cel operacyjny 1.3 Wysoka jakość środowiska naturalnego oraz adaptacja do zmian klimatu ujęty w *Strategii Rozwoju Gminy Sadowne na lata 2025 – 2030* uwzględnia zapisy Polityki ekologicznej państwa 2030.

Uszczegółowienie zapisów Strategii (stan na 2024 rok) stanowią następujące dokumenty:

- Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Sadowne,
- Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy. Sadowne na lata 2013-2032,
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Sadowne,
- Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Sadowne,
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sadowne na lata 2021-2024 z perspektywą na lata 2025-2028 r.,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sadowne na lata 2021-2030,
- Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi,
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- Program współpracy z organizacjami pozarządowymi.

W perspektywie do 2030 może zająć potrzeba tworzenia nowych bądź aktualizacji istniejących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

4. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Prognoza Oddziaływania na Środowisko została opracowana w oparciu o wytyczne Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, zapisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.) wraz z aktami wykonawczymi do tej ustawy.

Ustalono czy realizacja założonych działań będzie powodować oddziaływanie: bezpośrednie, pośrednie, wtórne, krótkoterminowe, długoterminowe, stałe czy chwilowe, pomiędzy działaniem, a danym elementem środowiska. Określono czy oddziaływanie to może być niekorzystne (-), korzystne (+) czy nie będzie powodować żadnego oddziaływania (0). Czasami realizacja zadania podczas wykonywania prac może negatywnie wpłynąć na komponent środowiska, jednak pozytywnie w perspektywie wieloletniej (-/+).

Strategia Rozwoju Gminy Sadowne na lata 2025-2030 obejmuje zestaw celów oraz przyporządkowane do nich działania. Analizując oddziaływanie na środowisko dokonano przeglądu działań, czyli

najbardziej szczegółowych zapisów dokumentu. Należy przy tym podkreślić, że przedmiotowa Strategia co do zasady jest dokumentem o dużym stopniu ogólności. Nie zawiera informacji nt. sposobu wdrażania działań, zastosowanych metod, etc. Nie wskazuje przy tym lokalizacji większości działań.

5. PROPOZYCJE DOYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ STRATEGII ORAZ CZĘSOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZENIA

Sprawozdawczość *Strategii* zostanie skoordynowana z nałożonym na gminy, zgodnie art. 28a. Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. 2025 poz. 1153 ze zm.), obowiązkiem opracowania i przedstawienia w terminie do dnia 31 maja każdego roku raportu o stanie gminy. Raport obejmuje podsumowanie działalności władz samorządowych w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał Rady Gminy.

Monitoring prowadzony będzie w celu zapewnienia ciągłości, prawidłowości i efektywności realizacji strategii – pozwoli to wykryć zagrożenia i ewentualną konieczność modyfikacji planowanych do realizacji zadań lub podmiotów odpowiedzialnych/współpracujących przy realizacji zadań.

W Strategii określono niżej przedstawione wskaźniki monitoringu:

Strefa społeczna:

- Liczba Domów Dziennego Pobytu Seniora
- Liczba nowych świetlic środowiskowych
- Liczba mieszkań komunalnych i socjalnych
- Procent dzieci objętych opieką żłobkową
- Procent dzieci objętych opieką przedszkolną
- Liczba nowych zajęć dodatkowych o charakterze sportowo-rekreacyjnym
- Liczba obiektów użyteczności publicznej niedostosowanych do osób niepełnosprawnych
- Liczba działań z zakresu profilaktyki zdrowotnej w szkołach
- Liczba działań z zakresu integracji międzypokoleniowej
- Liczba organizowanych wydarzeń kulturalnych
- Liczba organizacji pozarządowych
- Liczba zorganizowanych konsultacji społecznych z mieszkańcami

Strefa gospodarcza:

- Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych
- Powierzchnia nowych terenów inwestycyjnych
- Liczba zorganizowanych spotkań informacyjnych z doradcami zawodowymi
- Długość nowych szlaków turystycznych
- Liczba wykonanych aktualizacji informacji na temat Gminy na stronie internetowej
- Liczba wydanych broszur promujących Gminę
- Liczba obiektów noclegowych
- Liczba zrewitalizowanych obiektów zabytkowych

- Liczba gospodarstw trudniących się rolnictwem ekologicznym
- Liczba gospodarstw agroturystycznych

Strefa przestrzenna:

- Długość przebudowanych dróg gminnych i wewnętrznych
- Długość wybudowanych/zmodernizowanych chodników
- Długość ścieżek rowerowych
- Liczba nowych miejsc postojowych
- Liczba zmodernizowanych/wybudowanych punktów oświetlenia ulicznego
- Liczba zmodernizowanych przystanków autobusowych
- Liczba miejscowości posiadających dostęp do Internetu szerokopasmowego
- Wyznaczona powierzchnia terenów pod rozwój przestrzeni magazynowo-towarowej
- Powierzchnia Gminy objęta mpzp

Strefa klimatyczno – środowiskowa:

- Długość sieci wodociągowej
- Długość sieci kanalizacyjnej
- Powierzchnia terenów zieleni urządzonej
- Liczba udzielanych dotacji na wymianę nieefektywnych kotłów węglowych
- Liczba działań edukacyjnych z zakresu edukacji ekologicznej
- Liczba nowych dużych i mikro instalacji OZE
- Stopień lesistości
- Liczba zrealizowanych działań z zakresu ochrony przeciwpowodziowej

6. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU

Zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.) w razie stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji projektów polityk, strategii, planów lub programów, przeprowadza się postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Działania przewidziane w *Strategii Rozwoju Gminy Sadowne na lata 2025 – 2030* mają wydźwięk lokalny, ograniczony do terenu gminy Sadowne. Nie przewiduje się przedsięwzięć wykraczających poza obszar administracyjny gminy.

W związku z powyższym dokument *Strategii Rozwoju Gminy Sadowne na lata 2025 – 2030* nie musi być poddany procedurze transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

7. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OBJĘTEGO OPRACOWANIEM

7.1. POŁOŻENIE

Gmina Sadowne zajmuje powierzchnię 144,7 km², położona jest w północno- wschodniej części województwa mazowieckiego, w północnej części powiatu węgrowskiego.

Północną granicę Gminy wyznacza rzeka Bug, Sadowne graniczy tu z powiatem ostrowskim - Gminy Brok i Małkinia Górna. Od wschodu obszar opracowania graniczy z powiatem sokołowskim – Gmina Kosów Lacki; południowa granica to gminy powiatu węgrowskiego - Stoczek i Łochów; od zachodu Sadowne graniczy z powiatem wyszkowskim – Gmina Brańszczyk. Ośrodkiem administracyjnym i usługowym Gminy, jest miejscowość Sadowne położona w odległości ok. 75 km od miasta stołecznego Warszawy oraz w odległości 40 km od ośrodka powiatowego – Węgrowa.

Rysunek 1. Obręby ewidencyjne w Gminie Sadowne

7.2. KLIMAT

Gmina Sadowne została zaliczona do Wschodniej (podlaskiej) Dzielnicy Rolniczo- Klimatycznej (wg R. Gumińskiego). Średnia roczna temperatura na terenie gminy wynosi od 7,2°C do 7,6°C. Najwyższa średnia temperatura odnotowywana jest w miesiącu lipcu (18,2oC), a najniższa w styczniu i lutym (3,2°C-3,9°C). Okres wegetacyjny na terenie gminy Sadowne trwa 200-210 dni. Liczba dni mroźnych wynosi 50-60, z przymrozkami 110-138, zaś liczba dni z pokrywą śnieżną to 80-87. Średnia wielkość opadów w ciągu roku zawiera się w przedziale 532-607 mm. Względna wilgotność wynosi 82%, przy czym największą wilgotnością charakteryzują się obszary dolinne Bugu. Dominują wiatry o niewielkich prędkościach w granicach 2,3-3,5 m/s przy czym w poszczególnych porach roku obserwuje się znaczne zmiany ich częstotliwości i kierunków. Latem występują głównie wiatry zachodnie, natomiast wiosną i jesienią – wschodnie.

7.3. FLORA I FAUNA

Gmina Sadowne może pochwalić się także bogatą i zróżnicowaną florą. Na jej terenie znajduje się Nadbużański Park Krajobrazowy obejmujący tereny najcenniejsze przyrodniczo i ekologicznie, położone w dolinie Bugu, gdzie występują bogate zbiorowiska roślinności wodnej, szuwarowej i bagiennej. Wymienić tu można: fiołka wyniosłego, który zanika w skali europejskiej, wiciokrzew pomorski, oleśnika górskiego, pszenice – polny i grzebieniasty, gorczyczkę krzyżową i gorzkawą oraz storczyka kukawkę. W rezerwatach przyrody położonych w granicach Gminy ponadto można odnaleźć: rosiczkę okrągłolistną, listerę jajowatą, widłaka torfowego, goździstego i jałowcowatego, konwalię majową, płucnicę islandzką, kosaćca syberyjskiego, kruszczyka szerokolistnego. Oprócz tego na terenach chronionych, zwłaszcza w pobliżu koryta rzeki Bug występują liczne obszary w niewielkim stopniu przekształcone przez człowieka w postaci pastwisk, łąk i zarośli.

O bardzo wysokich walorach faunistycznych decydują zespoły lęgowe ptaków zasiedlające tereny zalewowe doliny Bugu. Ten odcinek Bugu znajduje się w granicach ostoi ptaków o randze europejskiej. Nieregularne koryto Bugu sprzyja gniazdowaniu takich gatunków jak dzierzba rudogłowa, zimorodek, jaskółka brzegówka i brodziec piskliwy, bączek, bocian czarny, brodziec piskliwy, czajka, cyranka, czapla siwa, krwawo dziób, gadożer, rybitwa białoczelna. W dużym zagęszczeniu występuje bocian biały i derkacz.

7.4. RZEŻBA TERENU

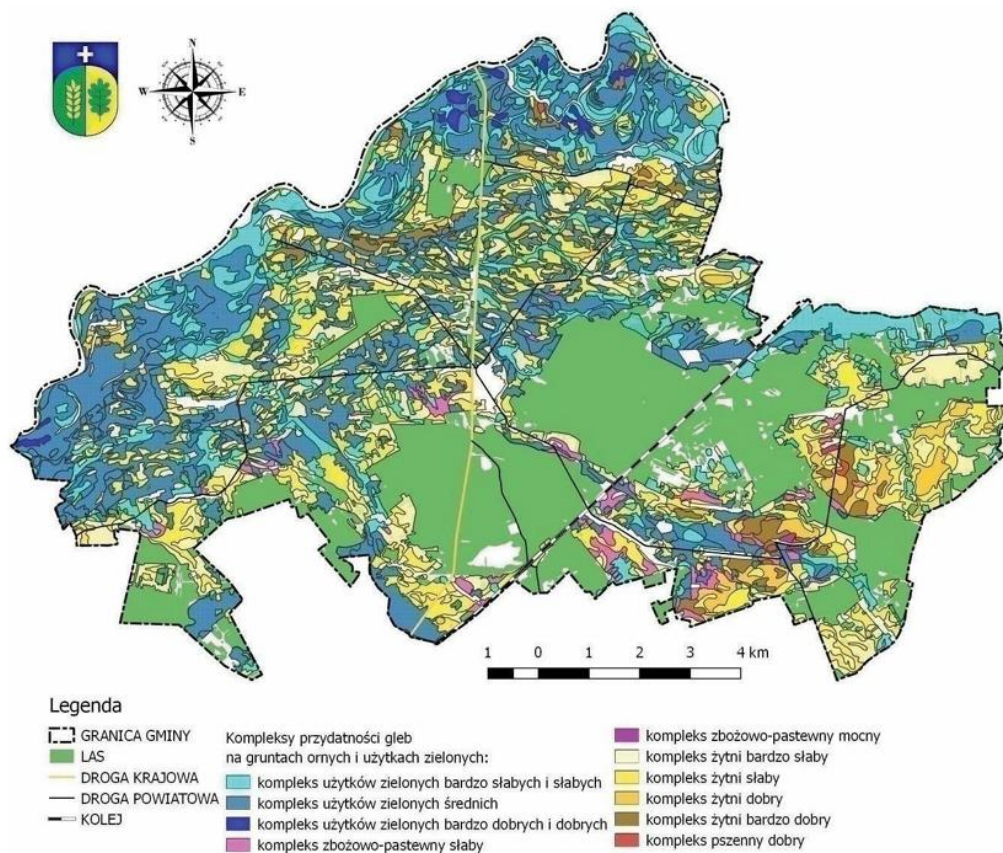
Istniejąca rzeźba badanego terenu powstała w następstwie faz ruchu lądolodu z okresu zlodowacenia środkowopolskiego oraz procesów erozyjno – sedimentacyjnych wód fluwioglacjalnych i denundacji peryglacjalnej z okresu północnopolskiego. Południowa część gminy leży w zasięgu mezoregionu Dolina Dolnego Bugu. Często występują tu podmokłości. Teras nad zalewowy o powierzchni płaskiej i szerokości ok. 3,5-4,0 m wyniesiony jest o 2,0- 6,0 m nad poziom terasu zalewowego. Powierzchnia terasu pokryta jest licznymi formami wydmowymi.

7.5. GLEBY

Na terenie gminy Sadowne występują gleby średniej przydatności rolniczej. Wśród użytków rolnych gleby klasy IVa i b stanowią 18,4%, a gleby klas V i VI aż 81,6%. Przeważają tu gleby lekkie - bielcowe i rdzawe, utworzone na utworach polodowcowych - piaski gliniaste i żwiry piaszczyste. W dolinach rzecznych występują mady i namuły. Szczególnie cenne ze względu na wysoką klasę bonitacji są mady występujące głównie wzdłuż koryta Bugu. Na terenie gminy można wydzielić kilka rejonów rolniczych charakteryzujących się różną jakością gleb, kompleksy rolniczej przydatności gleb oraz kompleksy użytków zielonych. Ich rozmieszczenie przedstawiają poniższa tabela i rycina.

TABELA 1. KOMPLEKSY ROLNICZEJ PRZYDATNOŚCI GLEB W GMINIE SADOWNE

Kompleksy przydatności rolniczej na gruntach rolnych		
Oznaczenie kompleksu	Nazwa kompleksu	Powierzchnia [ha]
2	Kompleks pszenncy dobry	11,22
4	Kompleks żytni bardzo dobry	237,44
5	Kompleks żytni dobry	414,23
6	Kompleks żytni słaby	2046,50
7	Kompleks żytni bardzo słaby	1476,32
8	Kompleks zbożowo-pastewny mocny	9,64
9	Kompleks zbożowo-pastewny słaby	247,99
Kompleksy przydatności rolniczej na gruntach rolnych		
1z	bardzo dobry i dobry	154,11
2z	Średni	3852,00
3z	Słaby i bardzo słaby	1932,67

RYСУNEK 2. MAPA GLEBOWO-ROLNICZA GMINY SADOWNE

7.6 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Na podstawie Rocznej oceny jakości powietrza w województwie mazowieckim, raport wojewódzki za rok 2024 na terenie Gminy nie odnotowano przekroczeń rocznych stężeń niebezpiecznych substancji.

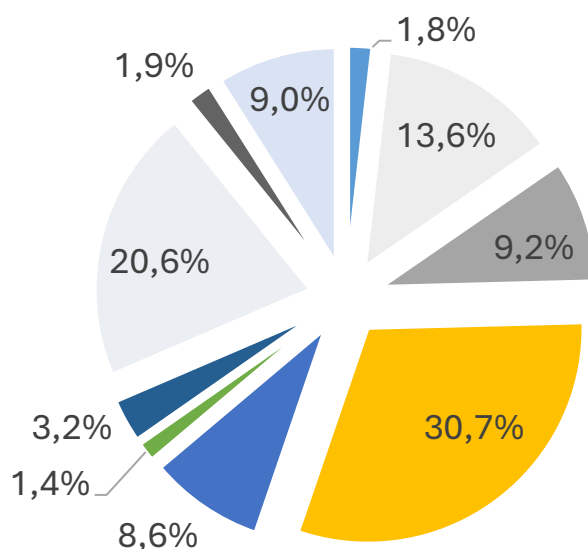
We wrześniu 2021 roku zawarto porozumienie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na mocy, którego od 1 października 2021 r. w Urzędzie Gminy Sadowne utworzono punkt obsługi mieszkańców programu Czyste Powietrze. Mieszkańcy corocznie korzystają z dotacji w ramach programu Czyste Powietrze.

TABELA 2. STATYSTYKI STĘŻEŃ DLA WYBRANYCH ZANIECZYSZCZEŃ W GMINIE SADOWNE ZESTAWIONE NA PODSTAWIE WYNIKÓW OBIEKTYWNEGO SZACOWANIA WYKONANEGO W OPARCIU O WYNIKI MODELOWANIA JAKOŚCI POWIETRZA DLA ROKU 2024 WYKONANEGO PRZEZ IOŚ-PIB DLA 2024 ROKU

Wyszczególnienie	Stężenie		
	min	max	średnia
PM10 średnia roczna [µg/m ³]	15,6	17,3	16,4
PM2,5 średnia roczna [µg/m ³]	8,8	10,2	9,4
BaP średnia roczna [ng/m ³]	0,32	0,76	0,42

Statystyki stężeń dla wybranych zanieczyszczeń w Gminie Sadowne zestawione na podstawie wyników obiektywnego szacowania wykonanego w oparciu o wyniki modelowania jakości powietrza dla roku 2024 wykonanego przez IOŚ-PIB dla 2024 roku nie odbiegają od osiągniętych stężeń w 2024 roku dla gmin o podobnym charakterze do analizowanego obszaru.

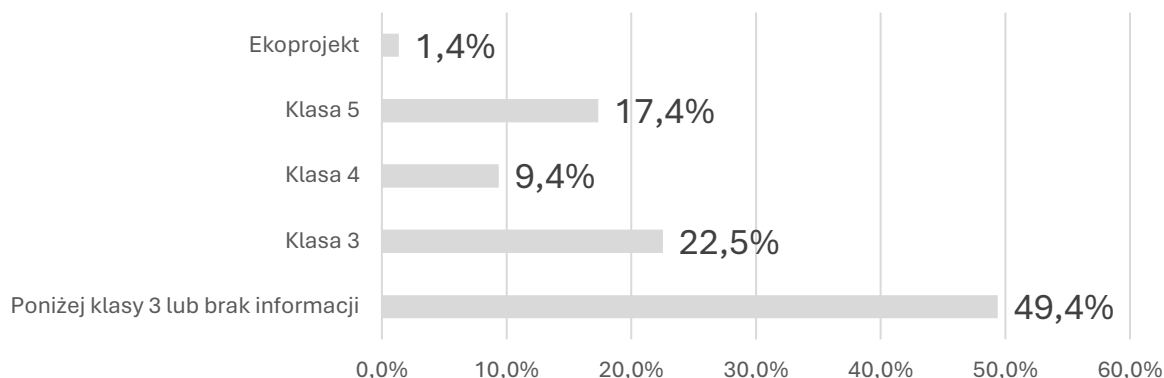
Struktura źródeł ciepła na terenie Gminy Sadowne zgodnie z Centralną Ewidencją Emisyjności Budynków przedstawiono na poniższym wykresie.

- Kocioł gazowy / bojler gazowy / podgrzewacz gazowy przepływowy / kominek gazowy
- Ogrzewanie elektryczne / bojler elektryczny
- Kominek / koza / ogrzewacz powietrza na paliwo stałe (drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy, węgiel)
- Kocioł na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy) z ręcznym podawaniem paliwa / zasypowy
- Kocioł na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy) z automatycznym podawaniem paliwa / z podajnikiem
- Pompa ciepła
- Kolektory słoneczne do ciepłej wody użytkowej lub z funkcją wspomagania ogrzewania
- Trzon kuchenny / piecokuchnia / kuchnia węglowa
- Kocioł olejowy
- Piec kaflowy na paliwo stałe (węgiel, drewno, pellet lub inny rodzaj biomasy)

WYKRES 1. STRUKTURA ŹRÓDEŁ CIEPŁA W GMINIE SADOWNE W 2024 ROKU

Według stanu na dzień 31.12.2024 r. do bazy CEEB zgłoszono łącznie 3 611 indywidualnych źródeł ciepła. Największy udział w zgłoszonych źródłach ciepła posiadają kotły na paliwo stałe (1 418). Łącznie udział zgłoszonych urządzeń grzewczych na paliwa stałe (kotły c.o., kominki, piece kaflowe, trzony kuchenne) wynosi prawie 80%. Wśród zgłoszonych z terenu Gminy kotłów na paliwo stałe dominują urządzenia pozaklasowe (poniżej 3 klasy efektywności energetycznej), których udział wynosi 49,4%.

WYKRES 2. STRUKTURA RODZAJOWA KOTŁÓW NA PALIWA STAŁE NA TERENIE GMINY SADOWNE

7.7. HAŁAS

Ogólne wnioski z badań monitoringowych hałasu przeprowadzonych na terenie województwa mazowieckiego wykazały, że hałas komunikacyjny, podobnie jak w poprzednich latach, jest jednym z największych zagrożeń i głównych uciążliwości dla ludności. W gminie Sadowne w szczególności hałas komunikacyjny uciążliwy jest dla mieszkańców, których posesje znajdują się bezpośrednio przy drodze krajowej nr 50. Na terenie gminy w ostatnich latach nie znajdował się punkt pomiarowy hałasu – wartości określone są dla powiatu węgrowskiego. Należy jednak pamiętać, iż specyfika Gminy Sadowne wskazuje na mniejsze ryzyko zagrożenia hałasem niż ma to miejsce w wybranych do przeprowadzania badań punktach, które położone są przeważnie przy głównych drogach w miastach. Teren gminy stanowi bowiem obszar o charakterze typowo wiejskim. Lokalne źródła hałasu na terenie gminy stanowią także drobne zakłady usługowe, obiekty użyteczności publicznej oraz sezonowo maszyny rolnicze pracujące na polach.

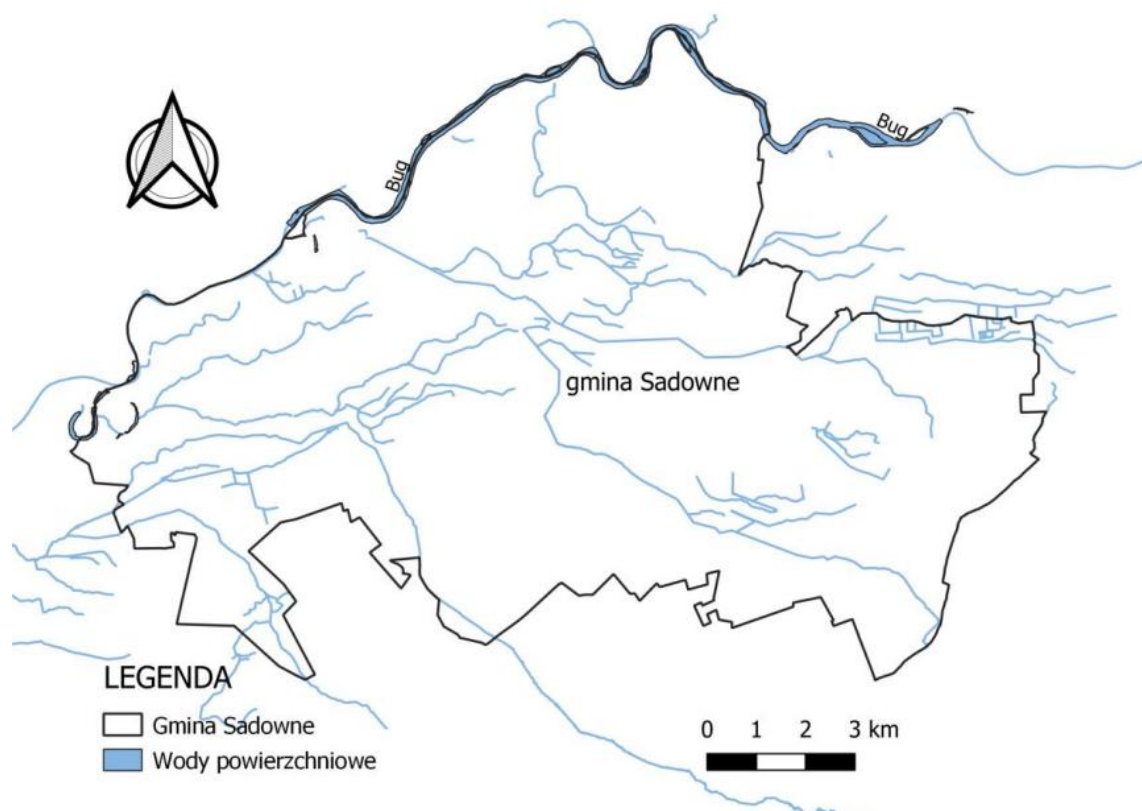
W ostatnich 4 latach (2021-2024) nie prowadzono badań hałasu bezpośrednio na terenie gminy Sadowne.

7.8. WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Gmina charakteryzuje się dostępem do wód powierzchniowych i podziemnych.

Największą rzeką przepływającą przez teren Gminy Sadowne jest Bug, który jednocześnie stanowi jej północną granicę. Całkowita długość rzeki wynosi ponad 772 km, z czego ok. 21 km znajduje się na terenie Gminy Sadowne. Ewenementem Bugu jest jego dzikość - rzeka jest nieuregulowana przez człowieka, stąd w jej dolinie występują liczne zakola, starorzecza, łąki zalewowe.

Istotną rolę w sieci wód powierzchniowych Gminy pełni także kanał Kacapski przebiegający ze wschodu na zachód przez całą szerokość Gminy w jej środkowej części. Pełni on głównie funkcje odwadniające i regulacyjne stosunków wodnych. Na terenie Gminy zasilanie powierzchniowe ma niewielką przewagę nad zasilaniem podziemnym (zasilanie podziemne 35-45%, zasilanie powierzchniowe 55-65%).

RYSUNEK 3. WODY POWIERZCHNIOWE NA TERENIE GMINY SADOWNE

Zgodnie z aktualnie obowiązującą drugą aktualizacją Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (IIaPGW) Gmina położona jest w obrębie występowania czternastu jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych, zgodnie z poniższą tabelą.

TABELA 3. JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH NA TERENIE GMINY SADOWNE. WRAZ Z OKREŚLENIEM ICH STATUSU

Nazwa JCWP	Kod JCWP	Status JCWP
Bug od granicy w Niemirowie do Broku	RW20001226714759	NAT - naturalna część wód
Kanał Kacapski	RW200010267147749	NAT - naturalna część wód
Bug od Broku do Liwca	RW20001226714799	NAT - naturalna część wód
Bojewka	RW200010267147769	NAT - naturalna część wód
Ugoszcz	RW20001026714789	NAT - naturalna część wód

Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych na terenie Gminy Sadowne przedstawiono w poniższej tabeli.

TABELA 4. OCENA JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH NA TERENIE GMINY SADOWNE

Nazwa i kod JCWP	Stan/ potencjał ekologiczny	Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny	Stan chemiczn y	Wskaźniki determinując e stan chemiczny	Stan
Bug od granicy w Niemirowie do Broku RW20001226714759	słaby	BZT5, OWO; fitoplankton, makrobezkręgowc e, ichtiofauna	poniżej dobrego	benzo(a)piren; bromowane difenyletery, heptachlor	zły
Kanał Kacapski RW200010267147749	umiarkowany	OWO, fosfor ogólny, fosfor fosforanowy (V); fitobentos, makrofity, makrobezkręgowc e	poniżej dobrego	benzo(a)piren	zły
Bug od Broku do Liwca RW20001226714799	słaby	BZT5, fosfor ogólny; fitoplankton, makrobezkręgowc e, ichtiofauna	poniżej dobrego	benzo(a)piren; bromowane difenyletery, rtęć, heptachlor	zły
Bojewka RW200010267147769	-	-	dobry	-	-
Ugoszcz RW20001026714789	zły	OWO; makrobezkręgowc e, ichtiofauna	poniżej dobrego	benzo(a)piren; bromowane difenyletery, heptachlor	zły

Według danych GIOŚ większość wód płynących zlokalizowanych na terenie Gminy charakteryzuje się znacznym stopniem zanieczyszczeń.

TABELA 5. CELE ŚRODOWISKOWE WYZNACZONE DLA JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH NA TERENIE GMINY SADOWNE

Nazwa i kod JCWP	Cel środowiskowy
Bug od granicy w Niemirowie do Broku RW20001226714759	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Bug w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
Kanał Kacapski RW200010267147749	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik

Nazwa i kod JCWP	Cel środowiskowy
	diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych dobry stan chemiczny
Bug od Broku do Liwca RW20001226714799	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Bug w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
Bojewka RW200010267147769	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych dobry stan chemiczny
Ugoszcz RW20001026714789	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry

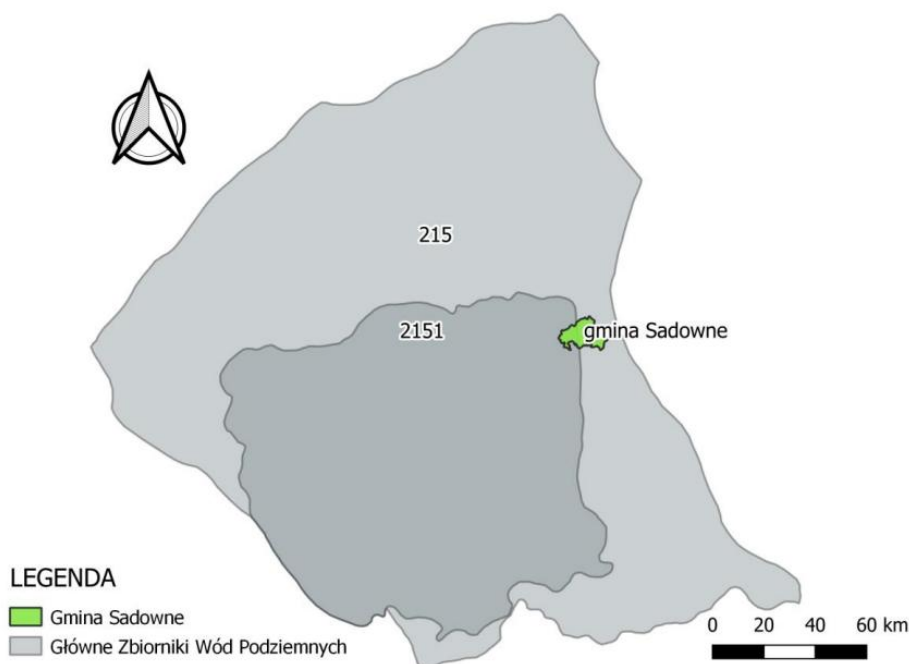
Wody podziemne

Na analizowanym obszarze warstwę wodonośną tworzą czwartorzędowe utwory piaszczysto-żwirowe, charakteryzujące się zmienną miąższością i ukształtowaniem. Wody podziemne na terenie Gminy Sadowne mają ograniczone znaczenie ze względu na łatwy dostęp do wód powierzchniowych. Mimo to stanowią źródło wody pitnej dla mieszkańców Gminy poprzez sieć wodociągową. Dlatego też muszą być pod szczególną ochroną. Ze względu na stosunkowo powolne zmiany w ich jakości, i co za tym idzie, rozciągnięcie w czasie odpowiedzi na zagrożenia antropopresyjne, monitoring jakości musi być prowadzony na wszystkich wyznaczonych jednolitych częściach wód podziemnych.

Analizując dane Państwowego Instytutu Geologicznego, obszar JST znajduje się w granicach dwóch udokumentowanych Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP), są to:

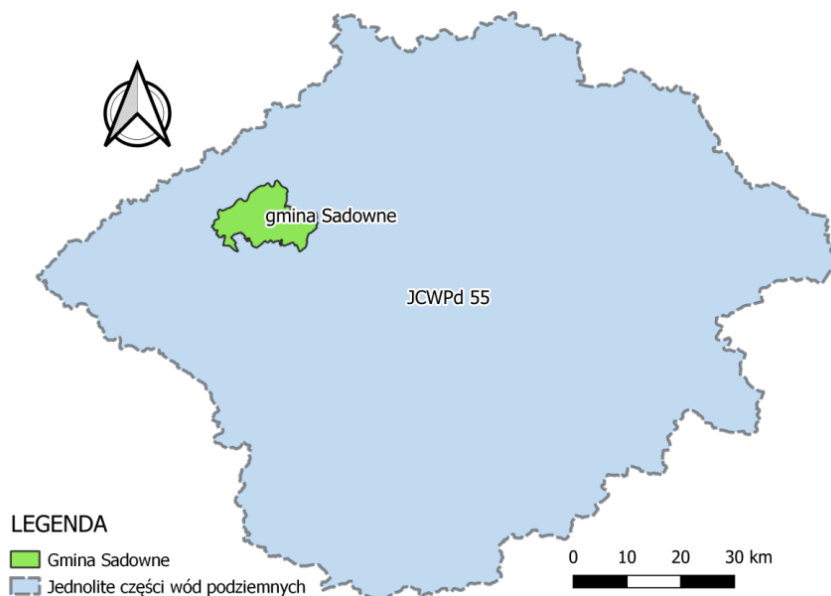
- GZWP nr 215 (Subniecka Warszawska). Jest to zbiornik związany z utworami kredowymi, wypełnione utworami paleogeńsko-neogeńskimi i plejstocześskimi o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych na poziomie 250 tys. m³/dobę i średniej głębokości ujęć wynoszącej 160,0 m,
- GZWP nr 2151 (Subniecka Warszawska – część centralna) Jest to zbiornik związany z utworami kredowymi, wypełnione utworami paleogeńsko-neogeńskimi i plejstocześskimi o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych na poziomie 145 tys. m³/dobę, przy średniej głębokości ujęć 180,0 m.

Obecność na terenie gminy Głównych Zbiorników Wód nakłada obowiązek prowadzenia polityki przestrzennej z uwzględnieniem zasad ochrony tych zbiorników. Wymaga to ograniczania potencjalnych źródeł zanieczyszczeń, w tym niekontrolowanego odprowadzania ścieków, nadmiernego stosowania nawozów i chemizacji rolnictwa.

RYSUNEK 4. POŁOŻENIE GMINY SADOWNE NA TLE GZWP

Cały obszar Gminy Sadowne znajduje się w obrębie jednego zbiornika wód podziemnych, jest to: JCWPd nr 55.

RYSUNEK 5. POŁOŻENIE GMINY SADOWNE NA TLE JCWPd

Stan jednolitej części wód podziemnych na podstawie badań GIOŚ oceniono jako dobry.

TABELA 6. CELE ŚRODOWISKOWE WYZNACZONE DLA JEDNOLITEJ CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH NA TERENIE GMINY SADOWNE

Kod JCWP	Cel środowiskowy
GW600055	dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy

8. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI ZADAŃ OKREŚLONYCH W PROJEKCIE STRATEGII

Działania zaproponowane w *Strategii Rozwoju Gminy Sadowne na lata 2025 – 2030* służą m.in. poprawie życia mieszkańców gminy Sadowne we wszystkich aspektach i 4 głównych strefach: przestrzennej, społecznej, gospodarczej i klimatyczno-środowiskowej.

Odstąpienie od wdrażania zapisów przedmiotowego dokumentu oznaczać będzie odstąpienie od obowiązku realizacji strategicznych celów ochrony środowiska.

W przypadku braku realizacji działań *Strategii Rozwoju Gminy Sadowne na lata 2025 – 2030* przeprowadzona analiza i ocena stanu istniejącego pozwala wykazać, że może nastąpić pogorszenie stanu środowiska. Brak realizacji przyczyniać się będzie do występowania negatywnych tendencji w zakresie korzystania ze środowiska. Wśród najistotniejszych negatywnych zmian wywołanych brakiem realizacji dokumentu można wymienić:

- wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza, brak zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych, a nawet jej zwiększenie w przypadku braku jakichkolwiek działań w tym zakresie, będzie skutkować nasileniem wpływu człowieka na zmiany klimatyczne,
- pogorszenie stanu wód poprzez brak rozwoju infrastruktury wodno – ściekowej,
- brak technologii wykorzystujących odnawialne źródła energii sprawi, że w dalszym ciągu będą eksploatowane złoża paliw kopalnych celem zaspokojenia potrzeb energetycznych,
- dalsze niekorzystne zmiany klimatyczne ze względu na brak działań z zakresu retencji wodnej czy nasadzeń terenów zielonych.

Analizując negatywne i pozytywne skutki stwierdza się, iż korzystniejszym rozwiązaniem dla środowiska przyrodniczego jest realizacja założeń Strategii. Niemniej jednak należy zaznaczyć, iż wszystkie prace, w szczególności związane z robotami budowlanymi powinny być prowadzone z poszanowaniem środowiska, przez co na etapie budowy negatywne oddziaływanie będzie miało jedynie charakter chwilowy.

9. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Na podstawie analizy stanu środowiska i stanu wyposażenia w infrastrukturę ochrony środowiska Gminy Sadowne w Strategii zdefiniowano główne problemy i zagrożenie środowiska z podziałem na obszary interwencji i przedstawiono w poniższej tabeli.

TABELA 7. GŁÓWNE PROBLEMY I ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA GMINY SADOWNE

Obszar interwencji	Problem/Zagrożenie
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Znaczny udział niskosprawnych węglowych źródeł ciepła w ogrzewaniu indywidualnym. Zagrożenia klimatyczne (susze, nawałne deszcze, upały) nasilają lokalne problemy: niską retencję, spadek jakości powietrza i degradację gleb.
Zagrożenia hałasem	Zagrożenie hałasem komunikacyjnym.
Gospodarowanie wodami/Gospodarka wodno - ściekowa	Zły stan wód powierzchniowych. Zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych dla JCWP. Niski stopień skanalizowania. Rozproszona zabudowa utrudnia rozbudowę sieci, co powoduje ryzyko nieszczelności zbiorników bezodpływowych i zanieczyszczania wód gruntowych. Rozproszone źródła zanieczyszczeń (rolnictwo, nawozy, spływy powierzchniowe) stanowią realne zagrożenie dla jakości wód. Retencja naturalna i techniczna jest ograniczona.
Gleby	Gleby podatne na suszę.
Zasoby przyrodnicze	Presja turystyczna/urbanistyczna na obszary cenne przyrodniczo. Rozproszona zabudowa, rozwój terenów mieszkaniowych i infrastruktury drogowej

może zaburzać ciągłość biologiczną, korytarze ekologiczne i krajobraz lokalny.

Źródło: Opracowanie własne.

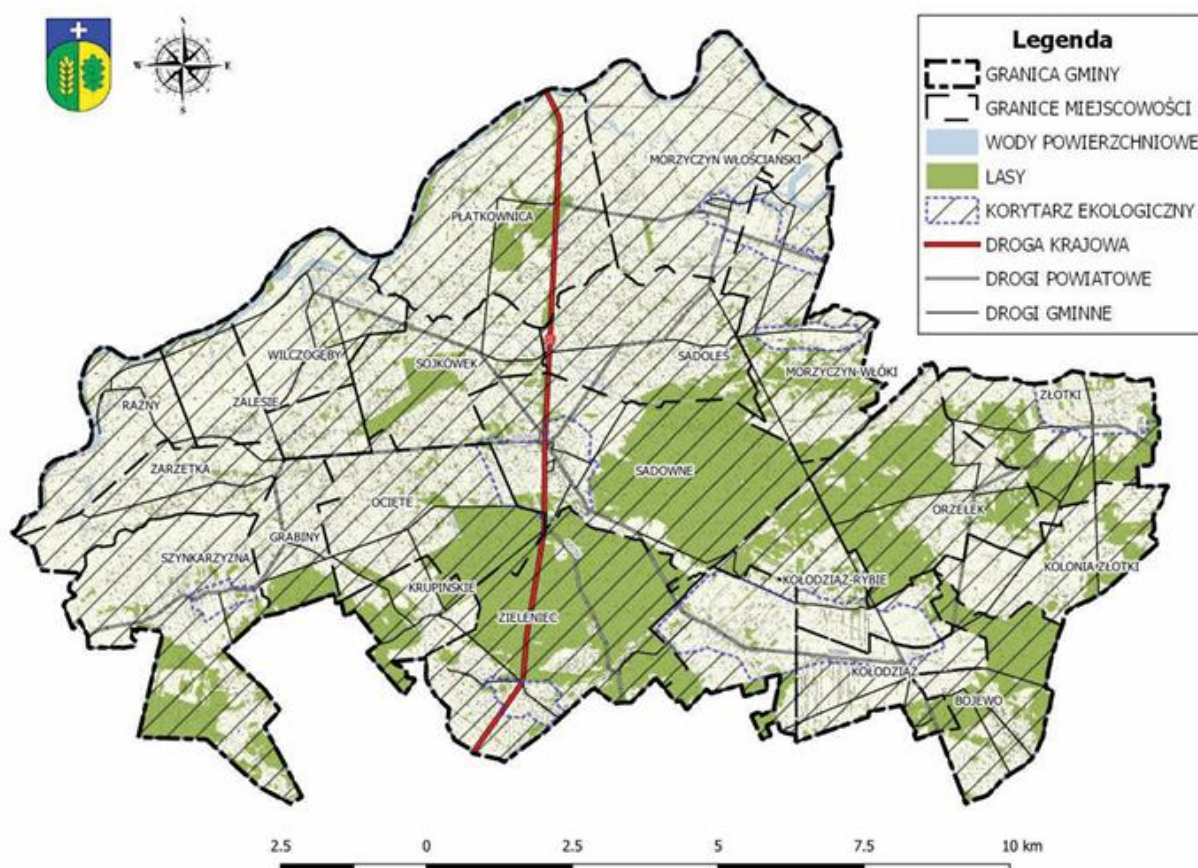
9.1. ISTNIEJĄCE FORMY OCHRONY PRZYRODY

Na terenie Gminy Sadowne znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- Nadbużański Park Krajobrazowy,
- Rezerwat przyrody – Mokry Jegiel,
- 2 Obszary Natura 2000 – Ostoja Nadbużańska oraz Dolina Dolnego Bugu,
- Pomniki przyrody,
- 5 Użytków Ekologicznych.

Wiodącą rolę w zachowaniu łączności przestrzennej struktur ekologicznych odgrywają korytarze ekologiczne rangi ponadregionalnej i regionalnej. Korytarze charakteryzują się dużą różnorodnością gatunkową, krajobrazową i siedliskową. Są one także ważnymi ostojami dla gatunków rodzinnych i wędrownych, a zwłaszcza dla gatunków rzadkich i zagrożonych wyginięciem.

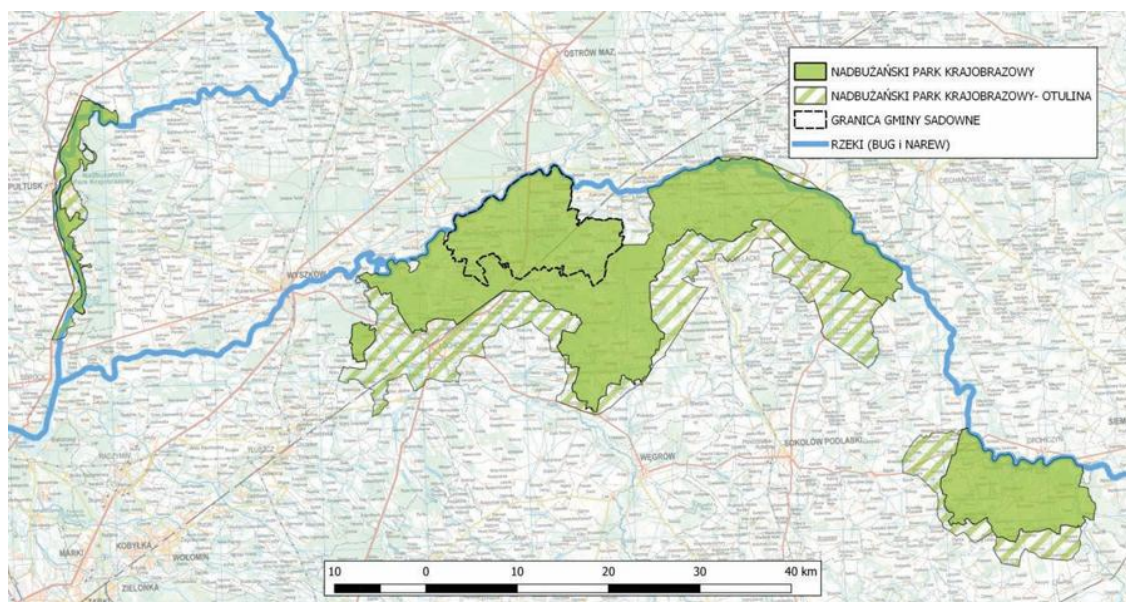
Przez teren Gminy Sadowne przebiega korytarz o randze regionalnej – Dolina Dolnego Bugu (GKPN-4). Korytarz ekologiczny obejmuje obszar całej gminy.

RYSUNEK 6. KORYTARZ EKOLOGICZNY NA TERENIE GMINY SADOWNE

Park Krajobrazowy

Cały obszar gminy Sadowne leży na terenie Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego. Nadbużański Park Krajobrazowy został utworzony Rozporządzeniem Nr 36/93 Wojewody Siedleckiego dnia 30 września 1993 roku. Od dnia 1 stycznia 2010 roku wraz z czterema innymi parkami tworzy Mazowiecki Zespół Parków Krajobrazowych (Uchwała Nr 201/09 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 16 listopada 2009 roku). Położony równoleżnikowo park chroni prawie 120 km rzeki Bug i 40 km Narwi, zajmuje powierzchnię 74136,50 ha (113671,70 ha z otuliną). Głównym walorem parku jest dolina Bugu z licznymi starorzeczami, stromymi skarpami i wyspami. Kompleksy leśne zajmują ok. 36% powierzchni parku, składają się głównie z pozostałości po dawnych puszczech porastających niegdyś te tereny.

RYSUNEK 7. NADBUŻAŃSKI PARK KRAJOBRAZOWY

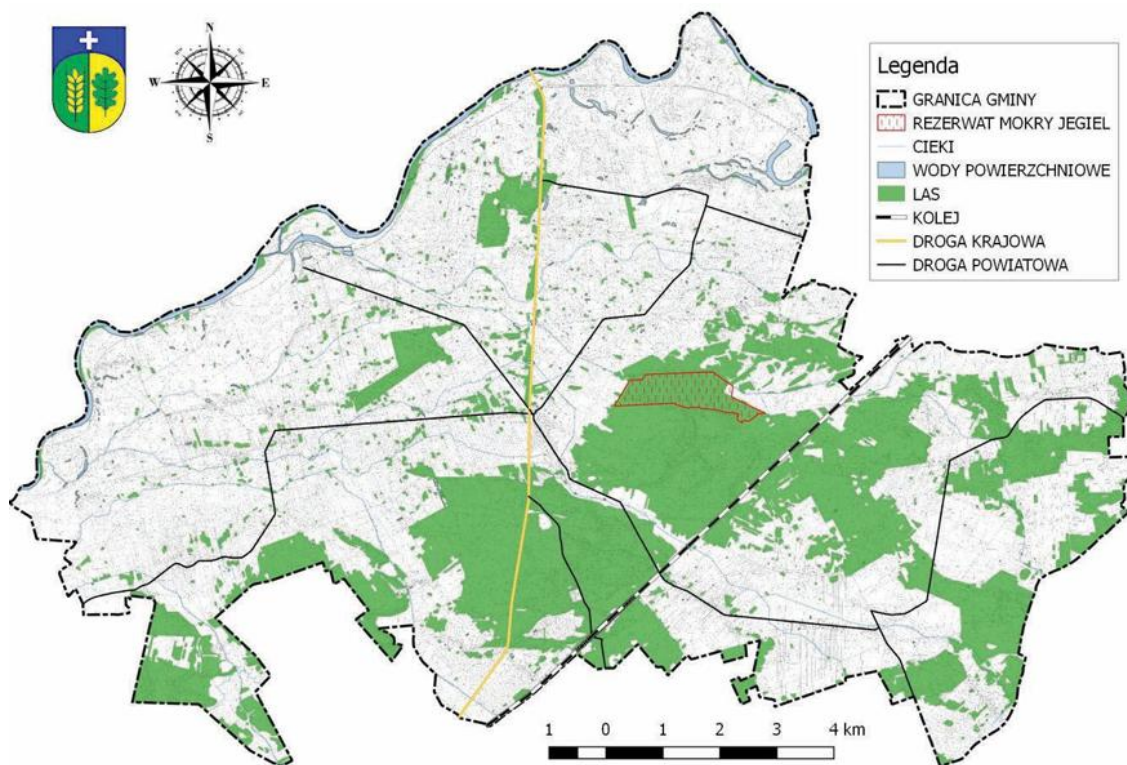
W parku krajobrazowym mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwośuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;

- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybnej;
- budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne – z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybnej;
- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 200 m od krawędzi brzegów klifowych oraz w pasie technicznym brzegu morskiego;
- likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
- utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

Rezerwat przyrody

Rezerwat przyrody Mokry Jegiel to rezerwat faunistyczny utworzony w 2002 roku (Rozporządzenie Nr 62 Wojewody Mazowieckiego z dnia 24 lipca 2002 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody pod nazwą "Mokry Jegiel") na terenie Gminy Sadowne (Nadleśnictwo Łochów). Jego powierzchnia wynosi 116,13 ha.

RYSUNEK 8. POŁOŻENIE REZERWATU PRZYRODY NA TERENIE GMINY SADOWNE

Rezerwat przyrody „Mokry Jegiel” położony jest w środkowo-wschodniej części gminy Sadowne, w obrębie rozległego kompleksu leśnego zajmującego środkowy fragment gminy.

Rezerwat znajduje się na południowy wschód od miejscowości Sadowne, w rejonie przecięcia się dróg powiatowych, w sąsiedztwie terenów leśnych Nadleśnictwa Łochów.

W parkach narodowych oraz w rezerwatach przyrody zabrania się:

- *budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, z wyjątkiem obiektów i urządzeń służących celom parku narodowego albo rezerwatu przyrody;*
- *chwywania lub zabijania dziko występujących zwierząt, zbierania lub niszczenia jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych zwierząt, umyślnego płoszenia zwierząt kręgowych, zbierania poroży, niszczenia nor, gniazd, legowisk i innych schronień zwierząt oraz ich miejsc rozrodu;*
- *polowania, z wyjątkiem obszarów wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych ustanowionych dla rezerwatu przyrody;*
- *pozyskiwania, niszczenia lub umyślnego uszkodzania roślin oraz grzybów;*
- *użytkowania, niszczenia, umyślnego uszkodzania, zanieczyszczania i dokonywania zmian obiektów przyrodniczych, obszarów oraz zasobów, tworów i składników przyrody;*
- *zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody;*
- *pozyskiwania skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, minerałów i bursztynu;*
- *niszczenia gleby lub zmiany przeznaczenia i użytkowania gruntów;*
- *palenia ognisk i wyrobów tytoniowych oraz używania źródeł światła o otwartym płomieniu, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;*
- *prowadzenia działalności wytwórczej, handlowej i rolniczej, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony;*
- *stosowania chemicznych i biologicznych środków ochrony roślin i nawozów;*
- *zbioru dziko występujących roślin i grzybów oraz ich części, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;*
- *amatorskiego połowu ryb, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony lub zadaniach ochronnych;*
- *ruchu pieszego, rowerowego, narciarskiego i jazdy konnej wierzchem, z wyjątkiem szlaków i tras narciarskich wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;*
- *wprowadzania psów na obszary objęte ochroną ścisłą i czynną, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych w planie ochrony psów pasterskich wprowadzanych na obszary objęte ochroną czynną, na których plan ochrony albo zadania ochronne dopuszczają wypas oraz psów asystujących w rozumieniu art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573);*
- *wspinaczki, eksploracji jaskiń lub zbiorników wodnych, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;*
- *ruchu pojazdów poza drogami publicznymi oraz poza drogami położonymi na nieruchomościach będących w trwałym zarządzie parku narodowego, wskazanymi przez dyrektora parku narodowego, a w rezerwacie przyrody - regionalnego dyrektora ochrony środowiska;*
- *umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków niezwiązanych z ochroną przyrody, udostępnianiem parku albo rezerwatu przyrody, edukacją ekologiczną, z wyjątkiem znaków drogowych i innych znaków związanych z ochroną bezpieczeństwa i porządku powszechnego;*

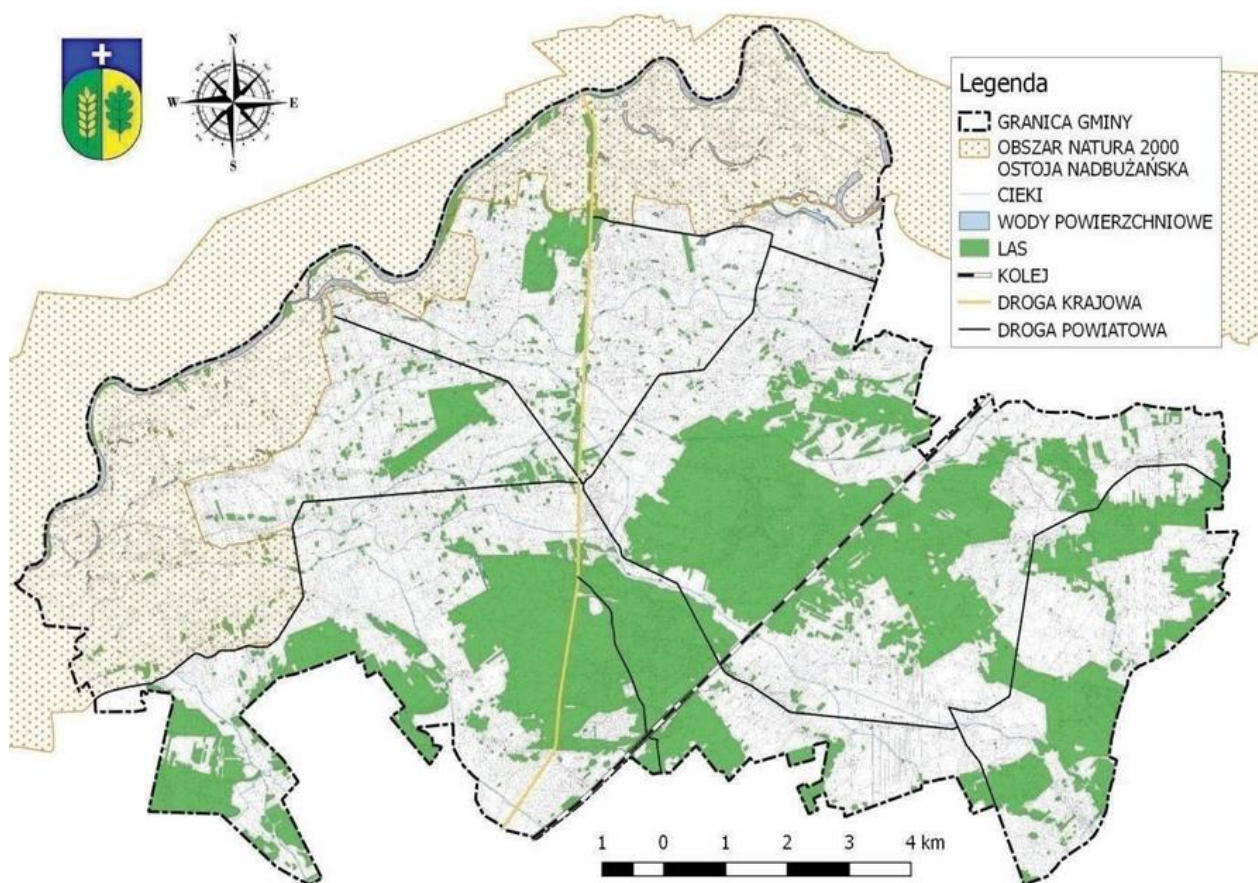
- *zakłócania ciszy;*
- *używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego, uprawiania sportów wodnych i motorowych, pływania i żeglowania, z wyjątkiem akwenów lub szlaków wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;*
- *wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu;*
- *biwakowania, z wyjątkiem miejsc wyznaczonych przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska;*
- *prowadzenia badań naukowych bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska;*
- *wprowadzania gatunków roślin, zwierząt lub grzybów, bez zgody ministra właściwego do spraw środowiska;*
- *wprowadzania organizmów genetycznie zmodyfikowanych;*
- *organizacji imprez rekreacyjno-sportowych bez zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska.*

Obszary Natura 2000

Na terenie Gminy Sadowne znajdują się dwa obszary Natura 2000.

Północną część Gminy Sadowne zajmuje Ostoja Nadbużańska (PLH40011) jest to obszar zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 13 listopada 2007 roku. Powierzchnia Ostoi Nadbużańskiej wynosi 46 036,74 ha, z czego 3 054, 84 ha znajduje się na terenie Gminy Sadowne. Obszar został powołany w ramach specjalnego obszaru ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa).

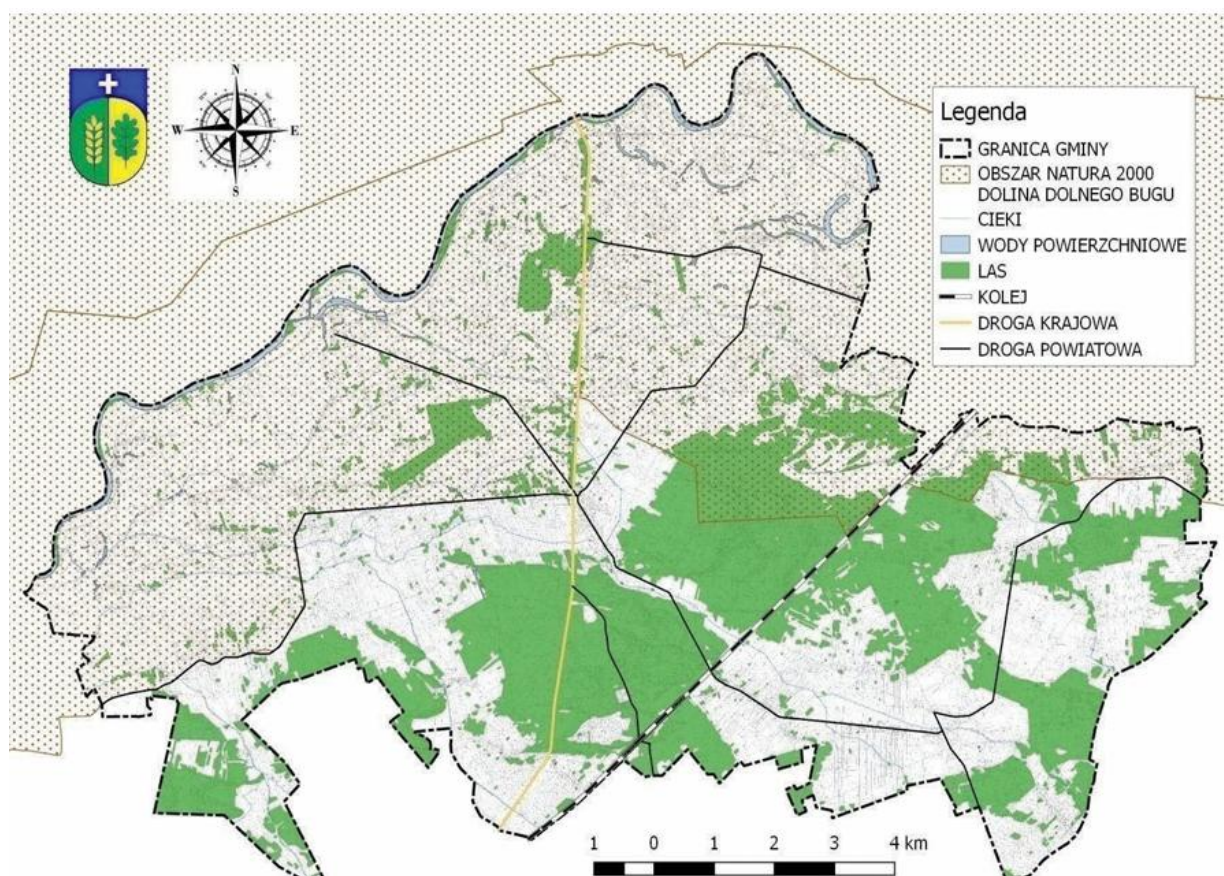
Dla obszaru wyznaczono plan zadań ochronnych: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 5 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadbużańska PLH140011.

RYSUNEK 9. POŁOŻENIE OBSZARU NATURA2000 OSTOJA NADBUŻAŃSKA NA TLE GMINY SADOWNE

Obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Dolnego Bugu (PLB140001) powołany na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21.07.2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, zajmuje obszar 74 309,92 ha, z czego 7 292,44 ha znajduje się w północnej części Gminy Sadowne.

Dla obszaru wyznaczono plan zadań ochronnych: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB140001.

RYСУNEK 10. POŁOŻENIE OBSZARU NATURA2000 DOLINA DOLNEGO BUGU NA TLE GMINY SADOWNE

Na terenie obszarów NATURA 2000 zabrania się:

- podejmowania działań mogących w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w istotny sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000.

Ocenia się, że realizacja postanowień zawartych w *Strategii Rozwoju Gminy Sadowne na lata 2025-2030* nie naruszy zasad gospodarowania na terenach będących formami przyrody prawnie chronionymi. Szczegółowa analiza potencjalnego oddziaływania na formy ochrony przyrody będzie dokonywana na etapie uzyskania poszczególnych decyzji środowiskowych.

W przypadku, gdy po określeniu szczegółowej lokalizacji inwestycji i zakresu inwestycji wskazane zostaną negatywne oddziaływania na obszary Natura 2000 realizacja może nastąpić tylko gdy zaistnieją przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 6 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478).

Cyt. Art. 34. 1. Jeżeli przemawiają za tym konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym, i wobec braku rozwiązań alternatywnych, właściwy miejscowo regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarach morskich – dyrektor właściwego urzędu morskiego, może zezwolić na realizację planu lub działań, mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 lub obszary znajdujące się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1, zapewniając wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000.

Oddziaływania potencjalnie negatywne na obszary Natura 2000 będą dotyczyć w głównej mierze sytuacji zmiany stosunków wodnych oraz wpływu na gatunki i siedliska zależne od wód, jak również

prowadzenia dróg przez siedliska przyrodnicze oraz korytarze ekologiczne. Wytaczanie tras przez tereny biologicznie czynne, wiąże się z tworzeniem barier komunikacyjnych dla wielu gatunków zwierząt, powoduje także zakłócenia w funkcjonowaniu zwierząt i roślin w związku z emisją zanieczyszczeń komunikacyjnych oraz hałasu. Przedsięwzięcia związane z ochroną przeciwpowodziową oraz konserwacją rowów melioracyjnych mogą zakłócać lokalne korytarze migracji ryb i zwierząt związanych ze środowiskiem wodnym. Nie przewiduje się jednak, aby ten wpływ mógł znacząco negatywnie oddziaływać na korytarze ekologiczne.

Na etapie prognozy stwierdzono, iż realizowane działania w ramach Strategii nie wpłyną negatywnie na:

- 1) pogorszenie stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
- 2) na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- 3) pogorszenie integralności obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Pomniki przyrody

Na terenie Gminy zlokalizowanych jest 45 pomników przyrody (41 pojedynczych drzew i 4 grupy drzew).

Użytki Ekologiczne

Na terenie Gminy Sadowne występuje pięć użytków ekologicznych:

- użytek 490 – bagno o powierzchni 5,25 ha,
- użytek 491 - bagno i zbiornik wodny o powierzchni 27,6 ha,
- użytek 492 - bagno o powierzchni 6,85 ha,
- użytek 493 - bagno o powierzchni 4,02 ha,
- „Wydmy zielenieckie” - siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków o powierzchni 9,22 ha.

W stosunku do pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo-krajobrazowego mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- *niszczenia, uszkodzania lub przekształcania obiektu lub obszaru;*
- *wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;*
- *uszkodzania i zanieczyszczania gleby;*
- *dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;*
- *likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;*
- *wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;*
- *zmiany sposobu użytkowania ziemi;*
- *wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;*
- *umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;*

- zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
- umieszczania tablic reklamowych.

Ocenia się, że realizacja postanowień zawartych w Strategii nie naruszy zasad gospodarowania na terenach będących formami przyrody prawnie chronionymi. Szczegółowa analiza potencjalnego oddziaływania na formy ochrony przyrody będzie dokonywana na etapie uzyskania poszczególnych decyzji środowiskowych.

10. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA

Analizę przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko odniesiono do wybranych działań (które mogą oddziaływać na środowisko) przewidzianych w *Strategii Rozwoju Gminy Sadowne na lata 2025– 2030*. Założono przy tym, że wszystkie przedsięwzięcia inwestycyjne będą spełniały wymagania przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska i przepisów towarzyszących. Informacje zawarte w Prognozie oddziaływania na środowisko zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu.

Wyniki analizy oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska przedstawiono w postaci macierzy interakcji. Przy ocenie poszczególnych działań wzięto również pod uwagę wzajemne zależności poszczególnych elementów środowiska oraz ich oddziaływanie między sobą.

Do określenia skali potencjalnego oddziaływania, zastosowano następujące wskaźniki oceny wpływu:

- + : realizacja zadania wpłynie pozytywnie na dany komponent środowiska,
- : realizacja zadania wpłynie negatywnie na dany komponent środowiska,
- 0 : realizacja zadania nie wpływa na dany komponent środowiska,
- /+ : realizacja zadania podczas wykonywania prac może negatywnie wpłynąć na komponent środowiska, jednak pozytywnie w perspektywie wieloletniej

TABELA 8. OCENA SKUTKÓW REALIZACJI DOKUMENTU NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA

Komponent środowiska	Działanie	Oddziaływanie na komponenty środowiska						
		Bezpośrednie	Pośrednie	Skumulowane	Krótkoterminowe	Długoterminowe	State	Chwilowe
RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA	Budowa nowych, rozbudowa i modernizacja istniejących dróg gminnych	-/+	-/+	0	-	-/+	-/+	-
	Stworzenie przestrzeni magazynowo-towarowej w pobliżu DK 50	-/0	-/0	0	-	-/0	-/0	-
	Zwiększenie przestrzeni dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0
	Budowa infrastruktury OZE na terenie Gminy (m.in. panele fotowoltaiczne, solarne, siłownie wiatrowe, biogazownie)	-/+	+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+
	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody, które zapewnią dostęp dla zwiększającej się liczby odbiorców	-/+	+	0	-/+	-/+	-/+	-/+
	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (Sadowne, Sokółka)	-/+	+	0	-/+	+	+	-/+
	Budowa, rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody, nowych ujęć na terenie gminy	0	+	0	-/+	0	0	-/+
	Rozwój sieci kanalizacji deszczowej	-/+	+	0	-/+	0	0	-/+
	Modernizacja oczyszczalni ścieków	-/+	+	+	-/+	+	+	-/+
	Wsparcie mieszkańców w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz promowanie tego rozwiązania w lokalizacjach, w których nie ma możliwości doprowadzenia sieci kanalizacyjnej	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+
	Zwiększenie retencji wodnej poprzez zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, w tym wspieranie rozwoju zbiorników retencyjnych	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+
LUDZIE	Budowa nowych, rozbudowa i modernizacja istniejących dróg gminnych	-/+	-/+	+	-/+	-/+	-/+	-/+
	Stworzenie przestrzeni magazynowo-towarowej w pobliżu DK 50	-/+	-/+	-/+	-	-/+	-/+	-

Komponent środowiska	Działanie	Oddziaływanie na komponenty środowiska						
		Bezpośrednie	Pośrednie	Skumulowane	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Stałe	Chwilowe
	Zwiększenie przestrzeni dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	-/+	+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+
	Budowa infrastruktury OZE na terenie Gminy (m.in. panele fotowoltaiczne, solarne, siłownie wiatrowe, biogazownie)	-/+	+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+
	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody, które zapewnią dostęp dla zwiększającej się liczby odbiorców	-/+	+	0	-/+	-/+	-/+	-/+
	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (Sadowne, Sokółka)	-/+	+	0	-/+	+	+	-/+
	Budowa, rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody, nowych ujęć na terenie gminy	0	+	0	-/+	+	0	-/+
	Rozwój sieci kanalizacji deszczowej	-/+	+	0	-/+	+	0	-/+
	Modernizacja oczyszczalni ścieków	-/+	+	+	-/+	+	+	-/+
	Wsparcie mieszkańców w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz promowanie tego rozwiązania w lokalizacjach, w których nie ma możliwości doprowadzenia sieci kanalizacyjnej	-/+	+	0	-/+	+	+	-/+
	Zwiększenie retencji wodnej poprzez zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, w tym wspieranie rozwoju zbiorników retencyjnych	-/+	+	+	-/+	+	+	-/+
ZWIERZĘT A	Budowa nowych, rozbudowa i modernizacja istniejących dróg gminnych	-/+	-/+	0	-	-/+	-/+	-
	Stworzenie przestrzeni magazynowo-towarowej w pobliżu DK 50	-/0	-/0	0	-	-/0	-/0	-
	Zwiększenie przestrzeni dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0

Komponent środowiska	Działanie	Oddziaływanie na komponenty środowiska						
		Bezpośrednie	Pośrednie	Skumulowane	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
	Budowa infrastruktury OZE na terenie Gminy (m.in. panele fotowoltaiczne, solarne, siłownie wiatrowe, biogazownie)	-/+	+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+
	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody, które zapewnią dostęp dla zwiększającej się liczby odbiorców	-/+	+	0	-/+	-/+	-/+	-/+
	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (Sadowne, Sokółka)	-/+	+	0	-/+	+	+	-/+
	Budowa, rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody, nowych ujęć na terenie gminy	0	+	0	-/+	0	0	-/+
	Rozwój sieci kanalizacji deszczowej	-/+	+	0	-/+	0	0	-/+
	Modernizacja oczyszczalni ścieków	-/+	+	0	-/+	+	+	-/+
	Wsparcie mieszkańców w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz promowanie tego rozwiązania w lokalizacjach, w których nie ma możliwości doprowadzenia sieci kanalizacyjnej	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+
	Zwiększenie retencji wodnej poprzez zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, w tym wspieranie rozwoju zbiorników retencyjnych	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+
ROŚLINY	Budowa nowych, rozbudowa i modernizacja istniejących dróg gminnych	-/+	-/+	0	-	-/+	-/+	-
	Stworzenie przestrzeni magazynowo-towarowej w pobliżu DK 50	-/0	-/0	0	-	-/0	-/0	-
	Zwiększenie przestrzeni dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0
	Budowa infrastruktury OZE na terenie Gminy (m.in. panele fotowoltaiczne, solarne, siłownie wiatrowe, biogazownie)	-/+	+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+
	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody, które zapewnią dostęp dla zwiększającej się liczby odbiorców	-/+	+	0	-/+	-/+	-/+	-/+
	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (Sadowne, Sokółka)	-/+	+	0	-/+	+	+	-/+

Komponent środowiska	Działanie	Oddziaływanie na komponenty środowiska						
		Bezpośrednie	Pośrednie	Skumulowane	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
	Budowa, rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody, nowych ujęć na terenie gminy	0	+	0	-/+	0	0	-/+
	Rozwój sieci kanalizacji deszczowej	-/+	+	0	-/+	0	0	-/+
	Modernizacja oczyszczalni ścieków	-/+	+	0	-/+	+	+	-/+
	Wsparcie mieszkańców w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz promowanie tego rozwiązania w lokalizacjach, w których nie ma możliwości doprowadzenia sieci kanalizacyjnej	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+
	Zwiększenie retencji wodnej poprzez zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, w tym wspieranie rozwoju zbiorników retencyjnych	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+
WODA	Budowa nowych, rozbudowa i modernizacja istniejących dróg gminnych	-/+	-/+	0	-	-/0	-/0	-
	Stworzenie przestrzeni magazynowo-towarowej w pobliżu DK 50	-/0	-/0	0	-	-/0	-/0	-
	Zwiększenie przestrzeni dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0
	Budowa infrastruktury OZE na terenie Gminy (m.in. panele fotowoltaiczne, solarne, siłownie wiatrowe, biogazownie)	-/+	+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+
	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody, które zapewnią dostęp dla zwiększającej się liczby odbiorców	-/+	+	0	-/+	-/+	-/+	-/+
	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (Sadowne, Sokółka)	-/+	+	0	-/+	+	+	-/+
	Budowa, rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody, nowych ujęć na terenie gminy	-/+	+	0	-/+	+	+	-/+
	Rozwój sieci kanalizacji deszczowej	-/+	+	+	-/+	+	+	-/+
	Modernizacja oczyszczalni ścieków	-/+	+	0	-/+	+	+	-/+
	Wsparcie mieszkańców w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz promowanie tego rozwiązania w lokalizacjach, w których nie ma możliwości doprowadzenia sieci kanalizacyjnej	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+

Komponent środowiska	Działanie	Oddziaływanie na komponenty środowiska						
		Bezpośrednie	Pośrednie	Skumulowane	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
	Zwiększenie retencji wodnej poprzez zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, w tym wspieranie rozwoju zbiorników retencyjnych	-/+	-/+	+	-/+	-/+	-/+	-/+
POWIERZCHNIA ZIEMI	Budowa nowych, rozbudowa i modernizacja istniejących dróg gminnych	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+
	Stworzenie przestrzeni magazynowo-towarowej w pobliżu DK 50	-/0	-/0	0	-	-/0	-/0	-
	Zwiększenie przestrzeni dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	-/0	-/0	0	-	-/0	-/0	-
	Budowa infrastruktury OZE na terenie Gminy (m.in. panele fotowoltaiczne, solarne, siłownie wiatrowe, biogazownie)	-/+	-/+	+	-/+	-/+	-/+	-/+
	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody, które zapewnią dostęp dla zwiększającej się liczby odbiorców	-/+	+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+
	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (Sadowne, Sokółka)	-/+	+	0	-/+	-/+	-/+	-/+
	Budowa, rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody, nowych ujęć na terenie gminy	-/+	+	0	-/+	+	+	-/+
	Rozwój sieci kanalizacji deszczowej	0	+	0	-/+	0	0	-/+
	Modernizacja oczyszczalni ścieków	-/+	+	0	-/+	0	0	-/+
	Wsparcie mieszkańców w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz promowanie tego rozwiązania w lokalizacjach, w których nie ma możliwości doprowadzenia sieci kanalizacyjnej	-/+	+	0	-/+	+	+	-/+
	Zwiększenie retencji wodnej poprzez zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, w tym wspieranie rozwoju zbiorników retencyjnych	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+
POWIERZCHNIA ZIEMI	Budowa nowych, rozbudowa i modernizacja istniejących dróg gminnych	-/0	-/0	0	-/0	-/0	-/0	-
	Stworzenie przestrzeni magazynowo-towarowej w pobliżu DK 50	-/0	-/0	0	-/0	-/0	-/0	-
	Zwiększenie przestrzeni dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	-/0	-/0	0	-/0	-/0	-/0	-
	Budowa infrastruktury OZE na terenie Gminy (m.in. panele fotowoltaiczne, solarne, siłownie wiatrowe, biogazownie)	-/0	-/0	0	-/0	-/0	-/0	-

Komponent środowiska	Działanie	Oddziaływanie na komponenty środowiska						
		Bezpośrednie	Pośrednie	Skumulowane	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody, które zapewnią dostęp dla zwiększającej się liczby odbiorców	-/0	-/0	0	-/0	-/0	-/0	-
	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (Sadowne, Sokółka)	-/0	-/0	0	-/0	-/0	-/0	-
	Budowa, rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody, nowych ujęć na terenie gminy	-/0	-/0	0	-/0	-/0	-/0	-
	Rozwój sieci kanalizacji deszczowej	-/0	-/0	0	-/0	-/0	-/0	-
	Modernizacja oczyszczalni ścieków	-/0	-/0	0	-/0	-/0	-/0	-
	Wsparcie mieszkańców w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz promowanie tego rozwiązania w lokalizacjach, w których nie ma możliwości doprowadzenia sieci kanalizacyjnej	-/0	-/0	0	-/0	-/0	-/0	-
	Zwiększenie retencji wodnej poprzez zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, w tym wspieranie rozwoju zbiorników retencyjnych	-/0	-/0	0	-/0	-/0	-/0	-
KRAJOBRAZ	Budowa nowych, rozbudowa i modernizacja istniejących dróg gminnych	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0
	Stworzenie przestrzeni magazynowo-towarowej w pobliżu DK 50	-/0	-/0	0	-	-	-/0	-
	Zwiększenie przestrzeni dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0
	Budowa infrastruktury OZE na terenie Gminy (m.in. panele fotowoltaiczne, solarne, siłownie wiatrowe, biogazownie)	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0
	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody, które zapewnią dostęp dla zwiększającej się liczby odbiorców	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0
	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (Sadowne, Sokółka)	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0
	Budowa, rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody, nowych ujęć na terenie gminy	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0
	Rozwój sieci kanalizacji deszczowej	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0
	Modernizacja oczyszczalni ścieków	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0

Komponent środowiska	Działanie	Oddziaływanie na komponenty środowiska						
		Bezpośrednie	Pośrednie	Skumulowane	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
	Wsparcie mieszkańców w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz promowanie tego rozwiązania w lokalizacjach, w których nie ma możliwości doprowadzenia sieci kanalizacyjnej	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0
	Zwiększenie retencji wodnej poprzez zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, w tym wspieranie rozwoju zbiorników retencyjnych	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0
ZASOBY NATURALNE	Budowa nowych, rozbudowa i modernizacja istniejących dróg gminnych	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0
	Stworzenie przestrzeni magazynowo-towarowej w pobliżu DK 50	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0
	Zwiększenie przestrzeni dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0
	Budowa infrastruktury OZE na terenie Gminy (m.in. panele fotowoltaiczne, solarne, siłownie wiatrowe, biogazownie)	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0
	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody, które zapewnią dostęp dla zwiększającej się liczby odbiorców	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0
	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (Sadowne, Sokółka)	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0
	Budowa, rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody, nowych ujęć na terenie gminy	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0
	Rozwój sieci kanalizacji deszczowej	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0
	Modernizacja oczyszczalni ścieków	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0
	Wsparcie mieszkańców w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz promowanie tego rozwiązania w lokalizacjach, w których nie ma możliwości doprowadzenia sieci kanalizacyjnej	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0
	Zwiększenie retencji wodnej poprzez zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, w tym wspieranie rozwoju zbiorników retencyjnych	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0
	Budowa nowych, rozbudowa i modernizacja istniejących dróg gminnych	-/+	-/+	0	-	-/+	-/+	-
OBSZAR CHRONIONY	Stworzenie przestrzeni magazynowo-towarowej w pobliżu DK 50	-/0	-/0	0	-	-/0	-/0	-

Komponent środowiska	Działanie	Oddziaływanie na komponenty środowiska						
		Bezpośrednie	Pośrednie	Skumulowane	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Stale	Chwilowe
	Zwiększenie przestrzeni dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0	-/0
	Budowa infrastruktury OZE na terenie Gminy (m.in. panele fotowoltaiczne, solarne, siłownie wiatrowe, biogazownie)	-/+	+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+
	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody, które zapewnią dostęp dla zwiększającej się liczby odbiorców	-/+	+	0	-/+	-/+	-/+	-/+
	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (Sadowne, Sokółka)	-/+	+	0	-/+	+	+	-/+
	Budowa, rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody, nowych ujęć na terenie gminy	0	+	0	-/+	0	0	-/+
	Rozwój sieci kanalizacji deszczowej	-/+	+	0	-/+	0	0	-/+
	Modernizacja oczyszczalni ścieków	-/+	+	+	-/+	+	+	-/+
	Wsparcie mieszkańców w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz promowanie tego rozwiązania w lokalizacjach, w których nie ma możliwości doprowadzenia sieci kanalizacyjnej	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+
	Zwiększenie retencji wodnej poprzez zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, w tym wspieranie rozwoju zbiorników retencyjnych	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+	-/+

Analiza działań mogących oddziaływać na środowisko wykazała, że:

- Wybrane działania charakteryzować się będą różnym rodzajem i skalą oddziaływań. W Strategii ujęte są działania, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Dotyczą infrastruktury komunikacyjnej, tj. modernizacji dróg gminnych, lokowania nowych terenów inwestycyjnych, rozwoju OZE, rozwoju i modernizacji infrastruktury komunalnej liniowej, w tym sieci wodno-kanalizacyjnej. Są to przedsięwzięcia, które zostały ujęte na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.
- W odniesieniu do inwestycji drogowych do 2030 roku przewidywane są prace modernizacyjne istniejących dróg gminnych, jak również budowa nowych odcinków. Planowana jest budowa ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą. Pomimo, iż nie wskazano lokalizacji planowanych inwestycji, to można założyć tymczasowy charakter oddziaływania na środowisko. Inwestycje charakteryzować się będą umiarkowaną skalą i nie powinny naruszać lokalnego układu środowiskowego i przyrodniczego.
- Inwestycje związane z lokowaniem nowych przedsięwzięstw i rozwojem infrastruktury związane będą z już istniejącymi terenami inwestycyjnymi, jak również nowymi. Zakłada się przyciąganie nowych inwestycji gospodarczych.
- W Strategii przewiduje się wspieranie rozwoju niskoemisyjnych źródeł energii i OZE. Gmina dążyć będzie do upowszechniania niedużych, produkcji energii elektrycznej przed wszystkim na własnych obiektach.
- W Strategii przewidziano realizację działań związanych ze zwiększaniem potencjału retencyjnego, poprzez rozwój niebieskiej i zielonej infrastruktury. Prowadzenie takich działań może również powodować chwilowe negatywne skutki dla środowiska. W Strategii nie zdefiniowano miejsc, w których przewiduje się prowadzenie działań związanych z kształtowaniem potencjału retencyjnego.
- Strategia Rozwoju Gminy przewiduje inwestycje w infrastrukturę komunalną liniową. Takie działania mogą charakteryzować się znaczącym oddziaływaniem na środowisko, np. w przypadku rozbudowy sieci kanalizacyjnej, modernizacji infrastruktury wodociągowej czy budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.
- W Strategii ujęte są również działania, których oddziaływanie może mieć charakter pozytywny jak również negatywny na środowisko. Bezpośredni negatywny charakter oddziaływań związany jest głównie z procesem inwestycji (np. rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej). Pośredni charakter oddziaływań dotyczyć będzie skutków zrealizowanych przedsięwzięć. Negatywny wpływ może być związany z nowymi działalnościami gospodarczymi i ogólnie zwiększoną aktywnością gospodarczą na terenie gminy. Skutkować to może nie tylko zajęciem terenu (który faktycznie jest przeznaczony docelowo pod funkcje gospodarcze), ale zwiększoną presją na środowisko, w tym poprzez emisję zanieczyszczeń, obsługę logistyczną, dojazdy do pracy.
- Część działań będzie mieć również pośrednio pozytywny charakter oddziaływań dla środowiska. Dotyczyć on będzie aspektów związanych z komunikacją (zmodernizowane, bezpieczniejsze drogi), ochroną powietrza i klimatu (rozwój odnawialnych źródeł energii), zachowaniem zasobów wodnych (zwiększenie retencyjności), zachowaniem bioróżnorodności (tereny zielone, stosunki wodne).
- Analizując ww. działania w odniesieniu do skali i lokalizacji należy zwrócić uwagę, że działania, które mogą wpływać na środowisko realizowane będą głównie w przestrzeni zurbanizowanej (infrastruktura wodno-kanalizacyjna, tereny inwestycyjne). Nie przewiduje się zasadniczo

wpływu tych działań na system obszarów przyrodniczych i prawnie chronionych. Należy bowiem założyć, iż pomimo tego, że kilka działań jest na liście mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, ich skala oraz lokalizacja nie została określona i nie można ocenić czy spowodują znaczących negatywnych skutków dla systemu przyrodniczego. Niemniej jednak wybrane działania mogą wpływać na wybrane komponenty środowiska przyrodniczego, w tym bioróżnorodność. Związane są z inwestycjami, które prowadzone są obrębie występowania wybranych gatunków roślin i zwierząt, np. dotyczą zajęcia powierzchni gruntu, generowania hałasu, przedostawania się zanieczyszczeń do wód powierzchniowych.

- Warto również zauważyć, iż dla żadnego działania nie określono konkretnej lokalizacji.

Oddziaływanie na powietrze i klimat

Działania inwestycyjne ujęte w Strategii Rozwoju Gminy Sadowne na lata 2025 – 2030, na etapie realizacji mogą powodować bezpośrednie chwilowe bądź krótkoterminowe zanieczyszczenie powietrza wynikające z prowadzenia prac ziemnych (emisja nieorganizowana) oraz spalania paliw do zasilania maszyn, urządzeń budowlanych i transportu wykorzystywanego do przewozu materiałów budowlanych.

Planowane do realizacji działania wpłyną korzystnie na klimat, w tym mikroklimat.

Realizacja inwestycji z zakresu przebudowy/remontu dróg może wymagać przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 62 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 r. poz. 1839) drogi o nawierzchni twardej całkowitej długości powyżej 1 km należą do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Zgodnie z art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz.U. 2024 poz. 1112, ze zm.), obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko stwierdza w takim przypadku organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Podczas prac związanych z przebudową/remontem dróg będzie mieć miejsce emisja zarówno zorganizowana jak i nieorganizowana: gazów wylotowych z silników spalinowych maszyn drogowych i środków transportu, węglowodorów w czasie układania i utwardzania nawierzchni bitumicznych, emisji nieorganizowanej pyłu.

Ponadto działania związane z przebudową i remontem dróg spowodują upłynnienie ruchu samochodowego, a w efekcie ograniczenie emisji spalin i pozytywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego oraz na stan klimatu akustycznego. W sposób pośredni pozytywnie oddziałuje to także na zdrowie człowieka i na inne organizmy żywe.

Zwiększenie retencji wodnej czy nowe nasadzenia zieleni pozytywnie wpłyną na klimat na terenie gminy.

Na etapie realizacji negatywnie na stan powietrza może wpłynąć realizacja inwestycji związana z modernizacją dróg, jednakże w perspektywie długoterminowej po jej zakończeniu nastąpi poprawa jakości powietrza na terenie gminy.

W perspektywie długoterminowej wszystkie wskazane do realizacji działania nie wpłyną negatywnie na stan powietrza na terenie gminy.

Oddziaływanie na klimat akustyczny

Na etapie realizacji, działania inwestycyjne ujęte w Strategii Rozwoju Gminy Sadowne na lata 2025 – 2030, mogą powodować w sposób bezpośredni uciążliwość związaną z emisją hałasu. Praca maszyn i urządzeń używanych w czasie budowy, wykorzystywanych środków transportu do przewozu materiałów budowlanych będą wpływały negatywnie na klimat akustyczny. Ich oddziaływanie będzie jednak miało charakter krótkoterminowy i chwilowy.

Oddziaływanie na wody powierzchniowe

Oddziaływanie działań na wody powierzchniowe może mieć niekorzystny bezpośredni charakter. Krótkotrwałe i chwilowe negatywne oddziaływanie może nastąpić poprzez przedostawanie się do wód zanieczyszczeń powstających podczas prowadzenia budowy.

Działania związane z rozbudową i bieżącą modernizacją sieci wodociągowo – kanalizacyjnej będą miały długotrwałe pozytywne oddziaływanie zarówno na wody powierzchniowe, jak i podziemne. Nowe oraz zmodernizowane odcinki sieci wodno - kanalizacyjnej ograniczą w znaczny sposób straty wody powstające na skutek przesyłu. Woda docierając do mieszkańców w dużej mierze trafia następnie do sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków, gdzie zostają przywrócone jej parametry jakościowe. Budowa kanalizacji sanitarnej ograniczy przenikanie zanieczyszczeń do środowiska.

Negatywne oddziaływanie na wody zaproponowanych do realizacji zadań będzie miało charakter przejściowy i dotyczyć będzie wyłącznie etapu budowy poszczególnych elementów infrastruktury. Realizacja działań zawartych w Strategii wpłynie na osiągnięcie celów w środowiskowych zawartych w „Aktualizacji planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły”. Działania związane z gospodarką wodno – ściekową na terenie gminy wpłyną na polepszenie jakości części wód i osiągnięcie ich dobrego stanu chemicznego i potencjału ekologicznego.

Oddziaływania negatywne na wody związane są z budową, modernizacją jak i eksploatacją dróg. Na etapie budowy dochodzi do odwodnienia terenu, co może skutkować czasowym obniżeniem zwierciadła wód gruntowych i zmianą stosunków wodnych. Ponadto do wód podziemnych mogą przedostawać się różnorakie zanieczyszczenia, jednak nie powinny wpłynąć znacząco na ich jakość. Podczas użytkowania dróg zanieczyszczenia przedostają się do wód w wyniku infiltracji z wodami opadowymi i roztopowymi. Podstawą ochrony przed tego typu zanieczyszczeniami jest zastosowanie systemów odwodnień, które umożliwiają, w normalnych warunkach eksploatacji, absorpcję węglowodorów ropopochodnych. Chemizm wód ulega zmianom głównie za sprawą rozpuszczalnych w wodzie soli, które migrują do ekosystemów wodnych. Oddziaływania te będą pośrednie i długotrwałe.

Realizacja działań infrastrukturalnych może pociągać za sobą szereg negatywnych oddziaływań na etapie budowy konkretnych inwestycji infrastrukturalnych, takich jak odwadnianie wykopów, skutkujące obniżeniem zwierciadła wody podziemnej oraz infiltracją zanieczyszczeń z terenu budowy do ziemi i wód gruntowych. Oddziaływania te jednak będą mieć charakter lokalny i krótkotrwały.

Większość analizowanych działań może w sposób chwilowy negatywnie wpłynąć na wody na terenie gminy, ale oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i w perspektywie długoterminowej (po zakończeniu etapu realizacji inwestycji) oddziaływanie będzie wyłącznie pozytywne.

Zwierzęta, rośliny

Zdecydowana większość z zaproponowanych zadań nie wpłynie w negatywny sposób na zwierzęta i rośliny, a krótkotrwałe oddziaływania mogą wystąpić na etapie realizacji działań zaproponowanych w Strategii.

Działania związane z przebudową i modernizacją dróg gminnych dotyczą tylko wymiany nawierzchni. Na etapie realizacji inwestycji związanej z wymianą nawierzchni dróg, może dojść do oddziaływania hałasu oraz emisji szkodliwych substancji związanych z wykorzystaniem pojazdów ciężkich, jednakże oddziaływanie ustąpi natychmiast po zakończeniu inwestycji.

W przypadku gdy dana inwestycja będzie wiązała się z koniecznością naruszenia zakazów w stosunku do gatunków chronionych konieczne będzie uzyskanie zgody na odstąpienie od tych zakazów na podstawie art. 56 ustawy o ochronie przyrody. Należy uznać, iż działania prowadzone w ten sposób nie będą powodowały trwałego negatywnego oddziaływania na środowisko i ustąpią po zakończeniu prac.

W Strategii wskazano na planowany montaż instalacji fotowoltaicznych na budynkach mieszkalnych i gminnych.

W trakcie realizacji ww. działań może dochodzić do płoszenia lub zamurowywania gniazdujących tam ptaków, a także hibernujących nietoperzy. Przy tego typu pracach szczególną uwagę należy zwrócić na występowanie miejsc lęgowych jerzyków zwyczajnych (*Apus apus*) oraz wróbli (*Passer domesticus*) (objętych ścisłą ochroną gatunkową), w obrębie modernizowanych obiektów. W przypadku stwierdzenia stanowisk nietoperzy, należy prace prowadzić poza sezonem hibernacji (listopad – marzec). W przypadku stwierdzenia występowania miejsc lęgowych ww. ptaków należy powstrzymać się od prowadzenia prac w sezonie lęgowym (od marca do sierpnia), aby nie doprowadzić do zniszczenia gniazd. Istotne jest również zamknięcie otwartych stropodachów ocieplonych materiałem sypkim i umieszczenie budek lęgowych w obrębie budynków. W obrębie budynków, dla których stwierdzono występowanie jerzyków konieczne jest wieszanie budek (skrzynek) lęgowych o specjalnej konstrukcji. Warto nadmienić, że prace prowadzone na obiektach, na których stwierdzono gniazdowanie jerzyków zgodnie z ustawą o ochronie przyrody z 14 kwietnia 2004 r. wymagają zgody regionalnego dyrektora ochrony środowiska. Zgodnie z ww. ustawą obowiązuje zakaz niszczenia siedlisk i ostoi ptaków chronionych, w związku z tym każdy przypadek podjęcia prac skutkujących ograniczeniem dostępu jerzyków do miejsc ich regularnego występowania i rozrodu należy kwalifikować jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień tego gatunku. Oznacza to, że prace tego rodzaju mogą być prowadzone wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia RDOŚ na odstąpienie od zakazu niszczenia siedlisk i ostoi ptaków. Planowane działanie może być realizowane przy zachowaniu przepisów odrębnych odnoszących się do ochrony środowiska i przyrody.

Na etapie eksploatacji paneli fotowoltaicznych nie przewiduje się znaczącego negatywnego wpływu na środowisko. Praca nie będzie powodować emisji hałasu, zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego (brak źródeł emisji). Nie przewiduje się również wytwarzania odpadów.

Wszystkie analizowane działania mogą w sposób chwilowy negatywnie wpłynąć na rośliny i zwierzęta na terenie gminy, ale oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i w perspektywie długoterminowej (po zakończeniu etapu realizacji inwestycji) oddziaływanie będzie wyłącznie pozytywne.

Realizowane działania uwzględniają ochronę gatunkową roślin i zwierząt wynikającą z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, mającą na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu okazów gatunków oraz ich siedlisk i ostoi, dotyczących zakazów oraz odstępień od zakazów

w odniesieniu do ww. gatunków oraz wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, zwłaszcza:

- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183, ze zm.),
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409),
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408).

Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Realizacja planowanych działań w sposób bezpośredni wpłynie negatywnie na powierzchnię ziemi. Naruszone zostaną zewnętrzne warstwy gleby podczas budowy i modernizacji infrastruktury liniowej oraz przy stawianiu fundamentów obiektów kubaturowych. Możliwa jest także lokalna infiltracja zanieczyszczeń do gleby, szczególnie na terenie prowadzonych prac budowlanych.

Oddziaływanie na krajobraz

Realizacja działań przewidzianych w Strategii Rozwoju Gminy Sadowne na lata 2025 – 2030 może nieznacznie wpłynąć na komponent środowiska, jakim jest krajobraz. Dotyczy to głównie inwestycji linowych związanych z budową dróg oraz inwestycji związanych z rozwojem przestrzeni magazynowych i usługowych.

Większość planowanych przedsięwzięć w sposób bezpośredni lub pośredni ma na celu poprawę istniejącego krajobrazu, czy to poprzez remont zniszczonych dróg, czy też rewitalizację przestrzeni publicznych oraz dbałość o zieleń gminną.

Oddziaływanie na zasoby naturalne

Realizacja przedsięwzięć przewidzianych w projekcie Strategii Rozwoju Gminy Sadowne na lata 2025 – 2030 przyczyni się do ochrony zasobów naturalnych.

Inwestycje w perspektywie długoterminowej wpłyną na zmniejszenie udziału paliw kopalnych w bilansie energetycznym gminy.

Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Planowane działania przyczyniające się do poprawy jakości powietrza, będą pośrednio pozytywnie oddziaływać na stan zabytkowych obiektów i budynków ograniczając osiadanie zanieczyszczeń, w szczególności pyłów, na powierzchniach elewacji. Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń oraz ograniczenie występowania kwaśnych opadów również przyczynia się do ochrony zabytków (należy mieć na uwadze, że masy powietrza mogą przemieszczać zanieczyszczenia ze znacznych odległości).

Ludzie

Przewiduje się, że niektóre z zaproponowanych działań mogą stanowić źródło potencjalnych oddziaływań na ludzi. Będą to przede wszystkim inwestycje budowlane związane z wykorzystaniem ciężkiego sprzętu budowlanego, tj. przy budowie i przebudowie dróg, infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, usuwaniu wyrobów azbestowych. Mogą wystąpić uciążliwości zarówno dla ruchu pieszego jak i kołowego. Będą to jednak oddziaływania chwilowe i zakończą się w momencie

sfinalizowania przedsięwzięcia. Po zakończeniu realizacji inwestycji oddziaływanie inwestycji będzie wyłącznie pozytywne.

Ważne jest odpowiednie przygotowanie inwestycji, w celu ograniczenia negatywnych oddziaływań: właściwe oznakowane miejsca pracy, wcześniejsze poinformowanie mieszkańców o przyszłych utrudnieniach. Prowadzone prace powinny przebiegać w godzinach dziennych, a przedsięwzięcia drogowe najlepiej poza godzinami szczytu komunikacyjnego. Wszystkie działania budowlane powinny być prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa budowlanego i zasadami BHP.

Na etapie eksploatacji dróg, prowadzone działania powinny być zgodne z dopuszczalnymi standardami jakości powietrza i poziomu hałasu.

Eksploatacja sieci wodno-kanalizacyjnej niesie pozytywne skutki społeczne, podnoszące standard życia mieszkańców. Budowa i modernizacja stacji uzdatniania oraz sieci wodociągowych pozwoli na dostarczenie wody spełniającej warunki dla wody przeznaczonej do spożycia. Budowa sieci kanalizacyjnej pozwoli ograniczyć ilość zbiorników bezodpływowych i zmniejszyć ilość zanieczyszczeń wód, co pośrednio wpłynie na polepszenie stanu zdrowia mieszkańców.

Zakłada się, że planowane przedsięwzięcia związane z budową instalacji fotowoltaicznych nie spowodują pogorszenia warunków bytu okolicznych mieszkańców oraz nie naruszą interesów osób trzecich. Planowane rozwiązania pozwolą na ograniczenie emisji substancji szkodliwych w wyniku zmniejszonej ilości spalanych paliw kopalnianych do produkcji energii elektrycznej.

Wpływ większości działań inwestycyjnych wyznaczonych w projekcie Strategii na zdrowie i życie ludzi będzie oceniany w oparciu o procedurę ocen oddziaływania na środowisko w procesie ubiegania się o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji inwestycji na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1112, ze zm.).

Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym różnorodność biologiczna

Wpływ działań wyznaczonych w projekcie Strategii na obszary objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1336) będą oceniane zgodnie z zapisami określonymi w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1112, ze zm.).

Budowa infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej oraz bieżąca modernizacja sieci wodno – kanalizacyjnej niewątpliwie będzie miała pozytywny wpływ na bioróżnorodność zwłaszcza organizmów żyjących w glebie, ponieważ mniejszy udział zanieczyszczeń kierowanych bezpośrednio do gleb to większy udział organizmów w glebie, co za tym idzie lepsza żyzność gleb i jej urodzajność. Gleba o bogatej różnorodności biologicznej pozwala na lepsze kontrolowanie szkodników, ponieważ zawiera cały szereg gatunków drapieżników oraz różne zasoby składników pokarmowych.

Do możliwych negatywnych oddziaływań należą przede wszystkim działania na rzecz rozwoju energii odnawialnej, do których zalicza się elektrownie fotowoltaiczne. Zalicza się do nich inwestycje wymagające przeprowadzenia postępowania o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w ramach którego szczegółowo analizowany jest ich wpływ na środowisko przyrodnicze (Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 54 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 r.

poz. 1839) do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się zabudowa przemysłowa, w tym zabudowa systemami fotowoltaicznymi lub magazynowa wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż 0,5 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 – 5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt. 1 – 3 tej ustawy, 1 ha na obszarach innych niż wymienione powyżej. Przy czym przez powierzchnię zabudowy rozumie się powierzchnię terenu zajęłą przez obiekty budowlane oraz pozostałą powierzchnię przeznaczoną do przekształcenia w wyniku realizacji przedsięwzięcia).

Działania zaplanowane w Strategii powinny być tak dostosowane, aby dodatkowo nie została zachwiana różnorodność biologiczna oraz nie zostało zniszczone bogactwo przyrodnicze.

Negatywne oddziaływania mogą nastąpić na etapie realizacji inwestycji, ale zakończą się one w momencie ukończenia prac budowlanych.

Możliwe oddziaływania negatywne na przyrodę i bioróżnorodność biologiczną będą miały związek z realizacją planowanych inwestycji, a przede wszystkim nowe rozwiązania infrastrukturalne.

W Strategii zaplanowano m.in. inwestycje związane z rozwojem sieci drogowej, budową ścieżek rowerowych, budową infrastruktury wodno – kanalizacyjnej. Ze względu, iż na etapie opracowania prognozy nie można jednoznacznie określić lokalizacji przebiegu tych projektów oraz ze względu na dużą powierzchnię obszarów prawnie chronionych w powiecie negatywne oddziaływania będą analizowane po określeniu szczegółowo zakresu inwestycji.

Oddziaływania potencjalnie negatywne będą dotyczyć w głównej mierze sytuacji zmiany stosunków wodnych oraz wpływu na gatunki i siedliska zależne od wód, jak również prowadzenia dróg przez siedliska przyrodnicze oraz korytarze ekologiczne. Wytyczanie tras przez tereny biologicznie czynne, wiąże się z tworzeniem barier komunikacyjnych dla wielu gatunków zwierząt, powoduje także zakłócenia w funkcjonowaniu zwierząt i roślin w związku z emisją zanieczyszczeń komunikacyjnych oraz hałasu. Przedsięwzięcia związane z ochroną przeciwpowodziową oraz konserwacją rowów melioracyjnych mogą zakłócać lokalne korytarze migracji ryb i zwierząt związanych ze środowiskiem wodnym. Nie przewiduje się jednak, aby ten wpływ mógł znacząco negatywnie oddziaływać na korytarze ekologiczne.

W sytuacji, gdy zaistnieje ryzyko, iż jakkolwiek z zakazów w stosunku do obszaru chronionego może zostać naruszony przeprowadzona zostanie ocena czy możliwe jest zastosowanie tzw. odstępstwa od zakazów w stosunku obszarów chronionych na terenie gminy. Ocena taka może zostać przeprowadzona po szczegółowym ustaleniu lokalizacji danej inwestycji.

Realizacja założeń w Strategii, szczególnie w przypadku realizacji przedsięwzięć drogowych będzie uwzględniać ochronę drożności korytarzy ekologicznych.

Oddziaływanie na przyrodę, w tym obszary Natura 2000

W Strategii nie przewiduje się działań mogących w znaczący sposób, długotrwale, negatywnie oddziaływać na przyrodę, w szczególności na obszary objęte ochroną w ramach sieci Natura 2000.

Działania realizowane w ramach Strategii w szczególności odnoszące się do tworzenia atrakcyjnych terenów rekreacyjnych realizowane będą w najbliższym otoczeniu obszarów chronionych, w tym obszarów Natura 2000, co może powodować zanieczyszczenia powietrza związane z pracami

budowlanymi oraz zagrożenie hałasem. Negatywne oddziaływania ustąpią po zakończeniu realizacji inwestycji.

Postanowienia analizowanej Strategii nie wpłyną negatywnie na siedliska przyrodnicze i chronione gatunki roślin i zwierząt oraz na zachowanie drożności korytarzy ekologicznych. W przypadku realizacji konkretnych inwestycji zostanie przeprowadzona szczegółowa analiza oddziaływania na środowisko m.in. poprzez uzyskanie stosownej decyzji środowiskowej.

W perspektywie długoterminowej nastąpi pozytywne oddziaływanie na obszary chronione poprzez poprawę jakości powietrza, poprawę jakości wód i innych komponentów środowiska.

W przypadku ustalenia lokalizacji inwestycji związanych z rozbudową dróg oraz przestrzeni magazynowo – usługowej potencjalnie na obszarach Natura 2000 inwestycje będą poprzedzone oceną oddziaływania na obszar Natura 2000, w której zostanie określone, czy przedsięwzięcie może w sposób istotny pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub wpłynąć negatywnie na gatunki chronione.

11. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Negatywne oddziaływanie założonych w dokumencie inwestycji na środowisko można ograniczyć do normowanego, akceptowalnego prawnie poziomu poprzez prawidłowy dobór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy, jak i w fazie eksploatacji inwestycji, pozwoli także ograniczyć te oddziaływania. Do ogólnych działań ograniczających potencjalnie negatywne oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy,
- zapobieganie powstawaniu oraz niewłaściwemu postępowaniu z powstałymi odpadami w trakcie prowadzenia prac inwestycyjnych oraz w fazie eksploatacji,
- zapobieganie zwiększonej emisji hałasu w związku z prowadzeniem prac – korzystanie z nowoczesnych maszyn w dobrym stanie technicznym, ograniczenie działań do pory dziennej,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu zwierząt, wegetacji, okresów lęgowych, itp.,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu.

Ograniczanie szkód dla środowiska może się odbywać poprzez:

- w razie konieczności likwidacji drzewostanu, krzewów, zaleca się przeprowadzenie do w okresie pozawegetacyjnym,
- ochrona drzew nieprzewidzianych do wycinki, np. maty ochronne na pnie,
- zabezpieczenie na czas budowy stanowisk / siedlisk roślinnych, np. poprzez ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji,

- prowadzenie prac z uwzględnieniem okresu lęgowego zwierząt,
- minimalizacja możliwości wystąpienia zanieczyszczeń z maszyn budowlanych (smary, oleje, itp.),
- ograniczenie do minimum ilości powstających odpadów,
- ogrodzenie terenu budowy, celem zapewnienia braku dostępu zwierząt,
- korzystanie z nowoczesnego, sprawnego sprzętu celem minimalizacji wpływu na środowisko,
- prowadzenie prac powinno odbywać się poza godzinami nocnymi.

Zapobieganie negatywnemu wpływowi na środowisko planowanych strategicznych przedsięwzięć powinno odbywać się zawsze już na etapie planowania danego przedsięwzięcia. Należy wziąć pod uwagę, iż na obszarach chronionych mogą wystąpić problemy z realizacją inwestycji. Istnieją trzy sposoby ich rozwiązania:

- podjęcie działań minimalizujących i/lub kompensacyjnych
- zmiana lokalizacji inwestycji, omijając tereny chronione
- rezygnacja z inwestycji.

12. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZWARTYCH W PROJEKCIE STRATEGII ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

Realizacja działań zawartych w *Strategii Rozwoju Gminy Sadowne na lata 2025 – 2030*, poprzez konkretne zadania, mają charakter pozytywny.

Poszczególne kierunki działań mogą w różnym stopniu oddziaływać na środowisko, jednak w efekcie prognozuje się poprawę jakości środowiska i jego funkcjonowania. Przeprowadzone działania będą mieć również pozytywny wpływ na zdrowie mieszkańców, dzięki możliwej do osiągnięcia poprawie jakości powietrza oraz zmniejszeniu zanieczyszczenia środowiska. Rozwiązania alternatywne dla przedsięwzięć poprawiających walory środowiskowe nie mają uzasadnienia zarówno z formalnego, jak i ekologicznego punktu widzenia. Ponadto, prognoza ta ma charakter strategiczny i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia rozwiązań alternatywnych dla poszczególnych działań. Dodatkowo należy podkreślić, że wiele z zaproponowanych do realizacji działań będzie wymagało uszczegółowienia oraz opracowania oddzielnej oceny oddziaływania na środowisko.

Zapobieganie negatywnemu wpływowi na środowisko planowanych inwestycji powinno odbywać się zawsze już na etapie planowania danego przedsięwzięcia. Ograniczanie wpływu jest tak samo istotne na etapie realizacji celu (zabiegi minimalizujące na etapie budowy, modernizacji), jak i w trakcie eksploatacji inwestycji (np. użytkowania obiektów).

Problemy z realizacją inwestycji mogą zaistnieć na obszarach chronionych. Konflikty te można rozwiązać na trzy sposoby:

- podjęcie działań minimalizujących i/lub kompensacyjnych,
- zmianę lokalizacji inwestycji, omijając tereny chronione,
- rezygnację z inwestycji.

Najmniej korzystną sytuacją okazuje się rozwiązanie trzecie, które jest rozwiązaniem ostatecznym. Rezygnacja powoduje brak rozwiązania ważnych problemów mieszkańców, a w efekcie doprowadza do wykształcenia postaw niechętnych ochronie przyrody. W przypadku realizacji zapisów dokumentu nie stwierdzono zagrożeń na cele i przedmioty obszarów chronionych.

Biorąc pod uwagę powyższe, bardzo ważną rolę odgrywać będą oceny oddziaływania na środowisko, które należy prowadzić dla przedsięwzięć mogących pogorszyć stan środowiska. Na podstawie tej oceny wydawane będą decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach.

STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Celem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko *Strategii Rozwoju Gminy Sadowne na lata 2025 – 2030*.

Podstawę formalno-prawną prognozy oddziaływania na środowisko stanowi ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.).

Zakres merytoryczny prognozy oddziaływania na środowisko uwzględnia:

- Art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko określa (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.),
- uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Kierunki działań w Strategii zostały określone w ramach 4 stref: przestrzennej, społecznej, klimatyczno-środowiskowej oraz gospodarczej.

Dokonując analizy istniejącego stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem, zwrócono szczególną uwagę na obszary podlegające ochronie prawnej na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Do obszarów chronionych na terenie gminy należą:

- Nadbużański Park Krajobrazowy,
- Rezerwat przyrody – Mokry Jegiel,
- 2 Obszary Natura 2000 – Ostoja Nadbużańska oraz Dolina Dolnego Bugu,
- Pomniki przyrody,
- 5 Użytków Ekologicznych.

W wyniku przeprowadzonych analiz i oceny stwierdzono, brak potencjalnej możliwości wystąpienia trwałych negatywnych oddziaływań na środowisko, związanych z realizacją celów i zadań ujętych Strategii Rozwoju Gminy Sadowne na lata 2025 – 2030. Niekorzystne zidentyfikowane zostały głównie na etapie budowy/realizacji danego przedsięwzięcia, a ich charakter będzie krótkotrwały. W większości inwestycji obserwowane będą pozytywne skutki oddziaływania na środowisko jako długotrwałe korzyści.

Do istniejących problemów środowiska na terenie gminy zaliczono:

- Znaczny udział niskosprawnych węglowych źródeł ciepła w ogrzewaniu indywidualnym.
- Zagrożenia klimatyczne (susze, nawalne deszcze, upały) nasilają lokalne problemy: niską retencję, spadek jakości powietrza i degradację gleb.
- Zagrożenie hałasem komunikacyjnym.
- Zły stan wód powierzchniowych.

- Zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych dla JCWP.
- Niski stopień skanalizowania. Rozproszona zabudowa utrudnia rozbudowę sieci, co powoduje ryzyko nieszczelności zbiorników bezodpływowych i zanieczyszczania wód gruntowych.
- Rozproszone źródła zanieczyszczeń (rolnictwo, nawozy, spływy powierzchniowe) stanowią realne zagrożenie dla jakości wód.
- Retencja naturalna i techniczna jest ograniczona.
- Gleby podatne na suszę.
- Presja turystyczna/urbanistyczna na obszary cenne przyrodniczo.
- Rozproszona zabudowa, rozwój terenów mieszkaniowych i infrastruktury drogowej może zaburzać ciągłość biologiczną, korytarze ekologiczne i krajobraz lokalny.

Do ogólnych działań ograniczających potencjalnie negatywne oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy,
- zapobieganie powstawaniu oraz niewłaściwemu postępowaniu z powstałymi odpadami w trakcie prowadzenia prac inwestycyjnych oraz w fazie eksploatacji,
- zapobieganie zwiększonej emisji hałasu w związku z prowadzeniem prac – korzystanie z nowoczesnych maszyn w dobrym stanie technicznym, ograniczenie działań do pory dziennej,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu zwierząt, wegetacji, okresów lęgowych, itp.,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu.

Nie proponuje się rozwiązań alternatywnych w stosunku do rozwiązań zaproponowanych w *Strategii Rozwoju Gminy Sadowne na lata 2025 – 2030*.

Przewidziane w dokumencie działania mają wydźwięk lokalny, ograniczony do terenu gminy Sadowne. Nie przewiduje się przedsięwzięć wykraczających poza obszar administracyjny gminy.

SPIS TABEL

TABELA 1. KOMPLEKSY ROLNICZEJ PRZYDATNOŚCI GLEB W GMINIE SADOWNE	19
TABELA 2. STATYSTYKI STĘŻEŃ DLA WYBRANYCH ZANIECZYSZCZEŃ W GMINIE SADOWNE ZESTAWIONE NA PODSTAWIE WYNIKÓW OBIEKTYWNEGO SZACOWANIA WYKONANEGO W OPARCIU O WYNIKI MODELOWANIA JAKOŚCI POWIETRZA DLA ROKU 2024 WYKONANEGO PRZEZ IOŚ-PIB DLA 2024 ROKU 20	
TABELA 3. JEDNOLITE CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH NA TERENIE GMINY SADOWNE. WRAZ Z OKREŚLENIEM ICH STATUSU	23
TABELA 4. OCENA JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH NA TERENIE GMINY SADOWNE	24
TABELA 5. CELE ŚRODOWISKOWE WYZNACZONE DLA JEDNOLITYCH CZĘŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH NA TERENIE GMINY SADOWNE	24
TABELA 6. CELE ŚRODOWISKOWE WYZNACZONE DLA JEDNOLITEJ CZĘŚCI WÓD PODZIEMNYCH NA TERENIE GMINY SADOWNE	27
TABELA 7. GŁÓWNE PROBLEMY I ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA GMINY SADOWNE	28
TABELA 8. OCENA SKUTKÓW REALIZACJI DOKUMENTU NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA ..	38

SPIS RYSUNKÓW

RYSUNEK 1. OBRĘBY EWIDENCYJNE W GMINIE SADOWNE	17
RYSUNEK 2. MAPA GLEBOWO-ROLNICZA GMINY SADOWNE	19
RYSUNEK 3. WODY POWIERZCHNIOWE NA TERENIE GMINY SADOWNE	23
RYSUNEK 4. POŁOŻENIE GMINY SADOWNE NA TLE GZWP	26
RYSUNEK 5. POŁOŻENIE GMINY SADOWNE NA TLE JCWPD	26
RYSUNEK 6. KORYTARZ EKOLOGICZNY NA TERENIE GMINY SADOWNE	29
RYSUNEK 7. NADBUŻAŃSKI PARK KRAJOBRAZOWY	30
RYSUNEK 8. POŁOŻENIE REZERWATU PRZYRODY NA TERENIE GMINY SADOWNE	31
RYSUNEK 9. POŁOŻENIE OBSZARU NATURA2000 OSTOJA NADBUŻAŃSKA NA TLE GMINY SADOWNE	34
RYSUNEK 10. POŁOŻENIE OBSZARU NATURA2000 DOLINA DOLNEGO BUGU NA TLE GMINY SADOWNE	35

SPIS WYKRESÓW

WYKRES 1. STRUKTURA ŹRÓDEŁ CIEPŁA W GMINIE SADOWNE W 2024 ROKU	21
WYKRES 2. STRUKTURA RODZAJOWA KOTŁÓW NA PALIWA STAŁE NA TERENIE GMINY SADOWNE	22